

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 49 (2492) 1997 GRUODIS-DECEMBER 2 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1.

Tauta rinks prezidentą

Per Lietuvą ritasi viena po kitos rinkimų bangos. Pernai vėlyvą rudenį išrinkome seimą, šį pavasarį — savivaldybių tarybas. Dabar jau prieš akis prezidento rinkimai.

TAI VIS ženklai demokratinės sistemos, prie kurios pratinasi sovietinę santvarką patyrusi tauta. Savime suprantama — nėra lengva. Taipgi ne viskas yra ir pastangos, kurias dažnai kerta labai įvairuojanti pažiūra į pačią demokratiją. Kai kurie vadovai jos vardu atlieka ne visada valstybei naudingus darbus. Užtat nenuostabu, kad tauta yra apėmusios, jei jau ne nusivylimų, tai bent lūkesčių nuotaikos, kartais išpūstos ir padidintos, kartais politiškai suromantintos. Bet vis tiek — kažko lyg laukiama. Ypač tai ryšku artėjančių rinkimų laikotarpiu. Pasigirsta netgi balsų, tvirtinančių, kad dar ilgai teks laukti. Nedviprasmiškai kalbama apie trečiąją kartą. Girdi, turi užaugti nauji politikai, kitokios orientacijos žmonės, kitokio diplomatinio sukirpimo vadovai, kurie nebegalės galvoti buvusios sovietinės respublikos normomis, bet savo sprendimams ieškos kiek galima daugiau nepriklausomų atramų Lietuvos valstybingumui stiprinti bei demokratijai ugdyti. Jie tautoje „nebekris į akį“ arba kaip nevykę politikai savamoksliai, arba kaip asmeninės gerovės ar istorinės garbės tesiekiantys prasiveržėliai. Tokių ar visai panašių balsų išeivijon atklysta iš Lietuvos, kur šiandien verda priešrinkiminis įkarštis, išsiliejantis kartais net baisiais žiaurumais. Todėl nėra ko stebėtis, jei apie tą trečiąją kartą taip su noru kalbama. Deja, būsimieji vadovai dar neužaugę, ir prie balsavimo urnų netrukus teks pasisakyti už dabarties žmones — pagal įstatymus ir nuostatus atsijotus kandidatus.

JŲ PRAEITIS, nuopelnai nepriklausomai Lietuvai, visuomeninio darbo patirtis, pasaulėžiūra, amžius — tai maždaug pagrindiniai požymiai, kurie gali lemti (gal ir lems?) balsuotojų apsisprendimą. Tačiau kandidato priklausomumas tai ar kitai grupei taipgi nebus be reikšmės. Užtat sąmoningi rinkėjai jau iš anksto turi viską apžvelgti ir įvertinti. Laukti įtikinėjimų, klausytis kartais lėkštų apkalbų, net kandidatus niekinančių ar šmeižiančių tuščiažodžiavimų, nėra pasiruošimas tinkamai atlikti savo pilietinę pareigą. Balsuojant už kandidatą į prezidentus reikėtų galvoti platesniu valstybiniu mastu, kuris toli prašoksta asmeninius bei partinius motyvus ar rinkimų metu susidariusias įtakas. Jei tokia nuostata bus pakankamai tvirta, kandidato pasirinkimas nebus sudėtingas. Žinoma, kiekvienas kandidatas turi rėmėjų bei balsuotojų užnugarį — politinius, pasaulėžiūrinius, finansinius arba specialius priešrinkiminius be ryškesnių atspalvių. Rinkiminių vajuose pirmiausia ir prasikiša tik grupiniai ženklai, ir kandidatas paprastai piešiamas pašviesintomis spalvomis, ir tai dėl to, kad jis „yra mūsų“. Kiti suranda ir kitokių „arkliukų“, stengiasi įrodinėti, kad Lietuvai jau reikia kažko ypatingo ir naujo. Tai daugiau dvelkia grupiniu įsitikinimu ar reikalu. Tačiau rimtai galvojant apie valstybės ateitį, kalbant jau apie augančią trečiąją kartą, kuri jau dabar turėtų būti ruošiamą tarnauti savo tėvynei, renkantis kandidatą kaip tik ir reikėtų atidžiai apžiūrėti ir įvertinti, kiek kuris kandidatas čia kalbama prasme būtų naudingesnis. Mat ruošti būsimuosius tautos ir valstybės vadovus galės tik tie, kurie praktiškai patys daugiausia Lietuvai dirbo ir yra tikrai savo tautai nuspelnę. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Nukentės nuo krizės Azijoje

Azijos ir Ramiojo vandenyno valstybių ekonominio bendradarbiavimo (APEC) konferencijoje Kanados užsienio reikalų ministras Lloyd Axworthy teigė, kad ši organizacija gali prarasti aktualumą, jeigu ji į savo mandatą neįtrauks žmogaus teisių, aplinkosaugos ir kitų ne prekybinių klausimų. Jis priminė, kad piliečiai ir nevyriausybinių organizacijų vis daugiau reikalauja balso tokiose grupuotėse kaip APEC. Tačiau ministras pirmininkas Jean Chretien pabrėžė APEC užduotį siekiant laisvosios prekybos, nors neatmetė galimybių privačiuose pokalbiuose iškelti ir kitus klausimus.

Prekybos ministrai, susirinkę iš 18 kraštų, susitarė dėl 9 sektorių, kuriuose jie tikisi, jog įmanoma tarpusavio prekybos sąlygas palengvinti. Toliau kiekviena valstybė turės sudaryti darbotvarkę, kurią stengiamasi derinti su kitais kraštais. Dviejų prekybos sektorių laisvėjimas — žvejybos ir miškų ūkio — būtų ypatingai naudingas Britų Kolumbijai.

Vis dėlto Britų Kolumbija gali nukentėti nuo Azijoje paplitusios finansinės krizės, ku-

rijoje valiutos vertė kai kur krito net 30%. Kanados eksportas Azijos kraštams bus brangesnis, nors Azijos importai bus pigesni Kanadai. Ši padėtis Kanadą gali paveikti ketvirtadaliu nuosmūgio ekonominiu nuosmūkiu. Britų Kolumbijai bus dar sunkiau, nes trečdalis provincijos eksporto yra siunčiamas Azijon. Palyginus su kitais G-7 kraštais, Kanada yra mažiausiai pažeidusi eksporto plėtroje APEC valstybėse.

Ontario provincijos revizorius Erik Peters savo pranešime skelbia, kad vyriausybė galėtų surinkti \$500 mln. įai skolingų lėšų. Patirta, kad finansinė parama, teikiama nevyriausybiniams agentūroms, nepakankamai prižiūrima. Pranešime generalinė prokuratura (Attorney General's Ministry) kritikuojama už didžiulį užtęstų ir užsilikusių kriminalinių bylų skaičių. 1990-1991 m. 50,000 tokių bylų buvo atmetos dėl per ilgo delsimo.

Apie nesurinktas baudas dėl eismo įstatymų nesilaikymo ir kriminalinių nusikaltimų nebuvo pranešta „Credit Bureau“ įstaigai, galinčiai pareiklauti atsiskaitymo iš asmenų per ban-

Barikadų likučiai prie Lietuvos seimo rūmų Vilniuje. Matyti įrašas — „Ačiū Vytautui Landsbergiui už 1990 kovo 11“

Dabartinė Lietuvos respublikos prezidentūra Vilniuje. Ji laukia naujo prezidento, kurio rinkimai įvyks š. m. gruodžio 21 d.

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Baltiečiai tarp Rytų ir Vakarų

KAZYS BARONAS

„Frankfurter Allgemeine Zeitung“ Stockholmo korespondentas lapkričio 12 d. pranešė, kad trys buvusios Sov. Sąjungos okupuotos Baltijos valstybės atmetė Rusijos apsaugos pasiūlymą. Vokietis rašė, esą 1997 m. spalio mėn. Lietuvos prezidentui viešint Maskvoje B. Jelcinas jam parodęs Baltijos valstybės apsaugos planą. Visų trijų Baltijos valstybių prezidentų pranešime žinia sklaidai rašoma, kad jie atmeta Rusijos projektą ir toliau laikosi ŠAS (NATO) bei Europos sąjungos narystės. ŠAS narės, atsižvelgdamos į Rusiją, Madrido posėdyje padarė mažą pastabą, tačiau kartu sustiprino Baltijos tautų viltį ir narystę. Rusija pagrasino santykių nutraukimu, jeigu Baltijos valstybės bus įjungtos į ŠAS.

Pasitarimas Palangoje

Švedijos sostinės korespondentas toliau rašė: susirinkę Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai lietuviškoje Palangoje vasarvietėje ir toliau eina tokios užsienio politikos keliu, kuri

kus. Provincijai yra pakilusi rizika garantuojant Ontario Hydro skolas (\$29 bln.), išryškėjus bendrovės problemoms su branduoliniu reaktoriumi.

Pilietybės ir kultūros ministerijai siūloma griežčiau tikrinti prašymus ir atskaitomybę paramą gavusių organizacijų, o švietimo ministerija taipgi turėtų sugriežinti paskolų davimo ir atmokėjimo sąlygas.

Europos saugumą laiko nedalomu. Didelės srities (regioninės) apsaugos sutartys nėra tiesioginis įnašas į transatlantines saugos sutartis. Tuo tarpu Baltijos valstybių narystė ŠAS ir ES reiškia saugumą visai Europai. B. Jelcino planas esą nesiderina su naujos Europos dvasia.

Amerikos laikysena

Korespondentas ypač stipriai pažymėjo, kad B. Jelcino pasiūlymą-planą atmetė JAV ir Švedija. Mat B. Jelcinas pasiūlęs įtraukti JAV ir Švediją sudaryti sutartį su šiaurinėmis Europos kraštais — Švedija ir Suomija. Vašingtonas atsakė: JAV kaip ir Rusija laikosi tos pačios pažiūros, patvirtintos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos, būtent teisės pačiai valstybei pasirinkti. Baltijos valstybės nori įsijungti į ŠAS. Šis siekis būsiąs patvirtintas politiniu dokumentu, pasirašytu JAV prez. B. Clinton'o ir visų trijų Baltijos valstybių prezidentų, jiems viešint lapkričio mėn. Vašingtone.

Švedijos min. pirmininkas Petersen B. Jelcino pastangas pavadino „pralaimėtu laiku“.

Kanados pašto streikas dar nepasibaigė — derybose dėl algų ir darbo sąlygų šalys nė kiek nesuartinė. Vyriausybė ruošiasi įstatymu priversti tarnautojus grįžti į darbą, tačiau paštas vis dėlto greit nepajudėtų, nes užtruktų dar bent dvi savaitės, kol įstatymas įsigaliotų. Streikuotojai žada imtis trukdymo taktikos, pvz. uždarant kelius, jeigu

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Komitetas posėdžiavo Strasbūre

Lapkričio 17 d. Europos parlamento (EP) užsienio reikalų, saugumo ir gynybos politikos komitetas posėdžiavo Strasbūre. Komiteto tvirtintame pranešime, kurį EP svarstys gruodžio pradžioje, pareiškama EP nuomonė, kad derybos dėl narystės Europos sąjungoje (ES) turėtų būti vienu metu prasidėti su visomis kandidatėmis, išskyrus Slovakiją, kuri kol kas neatitinka politinių narystės reikalavimų, rašo ELTA. Pranešime pabrėžta, kad Lietuva turėtų ir toliau siekti žmogaus teisių apsaugos garantijų, tobulinti įstatymus, gerinti įkalinimo įstaigų sąlygas, kovoti su korupcija, panaikinti mirties bausmę.

Pranešimo autoriai taiko tas pačias pastabas Lietuvai kaip ir Estijai, tačiau pastarajai papildomai rekomenduojama išplėsti tautinių mažumų galimybes įgyti Estijos pilietybę. Latvija raginama išspręsti joje gyvenančių rusų problemas, baigti privatizavimą ir modernizuoti teisinę sistemą. Pabrėžiama, jog vasarą paskelbtos Europos komisijos rekomendacijos pradėti derybas tik su Estija yra klaidinančios, nes ekonominiai rodikliai tokio požiūrio nepateisina. Derybų trukmė turėtų skirtis priklausomai nuo kiekvienos valstybės sugebėjimų atitikti reikalavimus.

Baltijos ministerių susitikimas

„Lietuvos ryto“ žiniomis, lapkričio 20 d. Rygoje įvyko Baltijos ministerių tarybos vyriausybės vadovų susitikimas. Jame buvo pažymėta būtinybė baigti derinti ir pasirašyti tris šales sutartis dėl bendrosios tranzito procedūros įvedimo bei strateginio eksporto kontrolės. Ministeriai pirmininkai taip pat kalbėjo apie galimybes kurti jungtinius sienos perėjimo punktus, kurie pagerintų sienos pravažiavimo sąlygas Baltijos valstybių ir tranzitu vykstantiems vežėjams.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrai pirmininkai G. Vagnorius, G. Krastas ir M. Siimannas pasirašė sutartį dėl netarifinių kliūčių panaikinimo prekyboje tarp Baltijos kraštų. Jai įsigaliojus prekyba vyktų didesniu mastu.

Svečiai Lietuvoje

Lapkričio 12 d. Lietuvoje lankėsi Ispanijos valstybės sekretorius Ramon de Miguel, užsienio reikalų ministerijoje koordinuojantis užsienio politikos ir Europos sąjungos klausimus. Jis buvo susitikęs su Lietuvos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu ir seimo Europos reikalų komiteto nariais. Jis pareiškė savo valstybės nuosta-

ta, nepritariančią Europos komisijos rekomendacijoms, kuriose Lietuvai ir kai kurioms kitoms kandidatėms nesifiloma artimiausiu metu pradėti derybų dėl narystės Europos sąjungoje, skelbia ELTA.

Tuo pačiu laiku buvo atvykęs Suomijos kariuomenės vadas generolas Gustav Hagland, kuris susitiko su prezidentu Algirdu Brazausku. Pastarasis domėjosi Suomijos patirtimi ginant savo kraštą ir ugdant žmonių pasiryžimą aktyviai dalyvauti savo valstybės saugumo stiprinime bei gynyboje. Jis taip pat pabrėžė Lietuvos siekį plėtoti gynybinį bendradarbiavimą su Suomija įvairiose srityse. Suomijos patirtis yra ypač naudinga, nes ji savo gyventojų skaičiumi ir kariuomenės dydžiu yra labai panaši į Lietuvą.

Atšvęsta Kariuomenės šventė

Lapkričio 23 d. Vilniuje Kariuomenės dienos proga Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė iškilmingą Vilniaus įgulos karių parадą. Savo kalboje jis pareiškė įsitikinę, kad išlaidos krašto apsaugai turi būti padidintos, pabrėždamas, jog „dar daug reikia padaryti, kad mūsų kariuomenė priartėtų prie išsivysčiusių valstybių standartų“, skelbia ELTA. Reikia naujos ginkluotės, ryšių priemonių ir karių gyvenimo sąlygų pertvarkymo.

Vilniaus įgulos kariai vėliau nuvygiavo į Nepriklausomybės aikštę, kur juos sveikino seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Kaune Lietuvos kariuomenės 79-osios metinės taip pat buvo iškilmingai paminėtos kariniu parada, Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje aukotomis Mišiomis ir minėjimu Vytauto Didžiojo universitete.

Gaus valstybės pensijas

Lapkričio 25 d. Lietuvos seimas priėmė Valstybės paramos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams įstatymą, kuriuo nuo 1998 m. sausio 1 d. Lietuvos ginkluoto pasipriešinimo dalyviams-kariams savanoriams bus skiriama I laipsnio valstybės pensija, skelbia ELTA. Rezistentams-savanoriams, sužalotiems ginkluoto pasipriešinimo kovose ar tapusiems invalidais dėl šių sužalojimų, taip pat tapusiems invalidais tardymo ar įkalinimo metu, bus išmokama vienkartinė pašalpa. I grupės invalidams ji sudarys 14,400 litų, II grupės invalidams — 11,520 litų, III grupės invalidams — 8,640 litų, sužalotiems kovose — 5,600 litų. Šios pašalpos bus išmokėtos per dvejus

(Nukelta į 2-ą psl.)

Šiame numeryje

Tauta rinks prezidentą

Balsuojant už kandidatą reikėtų galvoti valstybiniu mastu

Baltiečiai tarp Rytų ir Vakarų

B. Jelcino planas nesiderina su naujos Europos dvasia

Dokumentai apie tragiškuosius įvykius

Tvarkos tarnybai buvo įsakyta dalyvauti likviduojant žydus

Lietuva iš arti II

Žmonių tautiškas ir jo supratimas yra gana skirtingas

„Gerasis dėdė iš Amerikos“

Lenkai V. Adamų lygina su buvusiu jų kandidatų S. Tyminskiu

Artimo ir motinos meilės dovana

Jaunuolių operavę chirurgai atvyks į Klaipėdą

„Aukuras“ keliauja per Lietuvą

Gastrolės buvo ne vien tik darbas, bet ir didelis malonumas

Pirmoji lietuviška knyga

Mažvydo katekizme skatinama su Dievu santykiuoti gimtąja kalba

Grįžo poetas pelenų pavidalu

Antakalnio kapinėse atsirado dar vienas kauburėlis

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$50, garbės – \$60. Oro paštu į užjūrius – \$115. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai nušiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Kun. Gediminas Numgaudis, OFM, iš Kretingos vadovauja pokalbiui Worcester, MA, susirinkusiems lietuviams. Šioji evangelizacinė grupė, iškviesta vysk. P. Baltakio 2000 metų jubiliejaus komiteto, lanko Šiaurės Amerikos lietuvių telkinius

RELIGINIAME GYVENIME

Baigiant Kristaus garbei skirtus metus, "Gyvyjų akmenų" bendruomenė spalio 19 d. Kaune surengė Atsinaujinimo dieną. Pasikaita "Kristus mano gyvenime" skaitė kun. G. Numgaudis, OFM. Jis pabrėžė, kad Jėzus kasdien apsišviečia naujai, ir tvirtinimas, kad Jėzų pažįstame paverčia Jį stabu. Nurodomas šventosios Kūdikėlio Jėzaus Teresėlės nuolankumas ir pasitikėjimas Jėzumi. Suvaizdinta šv. Teresės parašyta pjesė "Nuolankumo triumfas". Dalyviai, pasiskirstę grupėmis, svarstė su Jėzumi susijusias temas. Suėjimas baigtas Mišiomis, kurias aukėjo vysk. R. Norvila ir kiti kunigai.

Šeimos centro patalpas Kaune (Aukštaitių 10) spalio 10 d. pašventino arkivyskupas S. Tamkevičius. Šeimos centras, subrendęs "Caritas" globoje, šiandien jau yra savarankiška institucija, pavaldi Lietuvos vyskupų konferencijai. Centro direktorė Violeta Valantiejūtė paaikšino, kad centre dirbama pagal tris programas. Sužadėtiniams suteikiamos pagrindinės žinios apie šeimos gyvenimą, programa "Pažink save" padeda paaugliams susivokti vertybėse. Įsteigtos savitarpio paramos grupės, rūpinamos šeimos, kuriose yra psichikališkai neigalių asmenų. Arkivyskupas S. Tamkevičius, gyd. N. Liobikienė, V. Valantiejūtė padėjo VDU

socialinės rūpybos dėstytojams bei studentams, savanoriams medikams, psichologams, socialiniams darbuotojams už pasiaukojimą ir darbą. Iškilmsė dalyvavo Kauno miesto savivaldybės atstovai, Lietuvos "Caritas" gen. direktorius kun. R. Grigas, šeimo narys A. Raškinis, žurnalo "Artuma" redaktorė V. Ibińska ir kiti, su šia darbuote susiję asmenys.

Religinės literatūros vertėjų seminaras įvyko spalio 18 d. Šiauliuose. Dalyvavo Lietuvos Biblijos draugijos (LBD) vykdomasis direktorius M. Mikalajūnas, leidyklų darbuotojai, redaktoriai. LBD tarybos narys P. Kimbrys kalbėjo apie ekumeninės Biblijos redagavimą. Naujasis Biblijos vertimas (vertėjas prof. prel. A. Rubšys) pasirodys kitų metų pradžioje – vienas ekumeninis, kitas skirtas katalikams. Rengiant leidinį bendrauta su Lietuvių kalbos komisija. Pasakyta dėl A. Jurėno ir K. Burbulio šv. Rašto vertimų. Daugelio nuomone, jie esą nevykę. Svarstyti praktiški vertimų klausimai. Nemažai diskusijų sukėlė kai kurių terminų rašymas didžiąja arba mažąja raide. Kitą tokį seminarą numatoma netrukus sušaukti Kaune.

Lietuvos moterų vienuolių aukštųjų vyresniųjų (LMV AV) konferencijos posėdis įvyko spalio 11 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje. Vysk. J. Boruta, SJ supažindino dalyves su Lietuvos vyskupų konferencijos nurodymais dėl artimiausios LMV AV konferencijos veiklos. Atstovauti vienuolių reikalams LVK komisijoje išrinkta ses. A. Daugirdaitė. Buvo patvirtintas visuotinio vienuolių suvažiavimo baigiamasis pareiškimas. Lapkričio – sausio mėn. laikotarpiu numatomi vysskupijose dirbančių seselių susitikimai su vyskupais. Sudaryta leidybinė komisija, kuri rūpinsis leisti suvažiavimų medžiagą bei vienuolių aktualią literatūrą. Už ryšius su užsieniu atsakinga ses. Ignė Marijošaitė. Visos vienuolių sudarys savo narių bei mirusių seselių sąrašus, kurie, šalia kitos medžiagos, bus įtraukti į 1999 m. "Katalikų kalendorių-žinyką".

Dokumentai apie tragiškuosius įvykius

Lietuvos gyventojų naikavimo ir priešinimosi tyrimo centro leidinyje paskelbti dokumentiniai duomenys

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro leidinyje "Genocidas ir rezistencija" 1997 m. 1 nr. Arūnas Bubnys rašo apie vokiečių ir lietuvių saugumo policiją (1941-1944). Remdamasis archyvuose išlikusiais dokumentiniais leidiniais bei kita dokumentacija, skaitytojams pateikia dar mažai kam žinomų duomenų.

Straipsnio skyriuje "Vokiečių saugumo policijos ir SD ypatybės būsrys Vilniuje (1941-1944)" jis rašo: "Per Lietuvą žygiavo dvi vermachto armijų grupės", su 9-tosios armijos štabu atvykęs ir B operatyvinės grupės 7a būrys, vadovaujamas Walterio Blume'as. Šią komandą 1941 m. liepos 3 d. pakeitęs 9-tasis būrys. Oberšturmfürerio Filberto vadovaujamas 9/B būrys, išbuvęs Vilniuje tik iki liepos 23 d., bet spėjęs sušaudyti apie 400 žmonių. Vėliau jis veikė Gudijoje.

Pagaliau Vilnių rugpjūčio 3 d. perėmė 3/A padalinys, vadovaujamas SS oberšturmfürerio E. Wolff'o, vėliau – H. Gerth'o. Grupėje tarnavo 40 asmenų. Nustatyta, kad iki liepos 8 d. vokiečiai Vilniuje nužudė 321 žydą. Tas padalinys 1942 m. buvo pavaldintas vokiečių saugumo policijos SD Vilniaus skyriui. Kyla klausimas, kaip į tą pragaistingą darbą buvo įtraukti lietuviai? 1941 m. birželio pabaigoje vokiečių įsakymu lietuvių policija ir kariniai daliniai tapo pavaldūs vokiečiams ir naudojami gyventojų priešpauddai. Suėmimai Vilniuje prasidėjo birželio 26 d., pogromai – liepos 4-5 d.d. Lietuvių tvarkos tarnyba perduota operatyvinio būrio dispozicijon, ir jai buvo įsakyta dalyvauti likviduojant žydus. Suiminėti pastariesiems buvo atrinkta 150 tarnautojų.

Tas darbas tuojau prasidė-

jo, ir kasdien buvo likviduojama po 500 žydų bei kitų. Nužudytųjų pinigai ir vertingės daiktai tapo reicho nuosavybe. Paneriuose (7 km nuo Vilniaus) pirmą kartą buvo sušaudyti 348 žmonės liepos 11 d. Vilniaus ypatingo būrio (YB) vardas dokumentuose minimas liepos 15 d. Būryje tuo metu buvę 100 narių. Vadovavę j. ltn. Jakubka ir Butkus, vėliau – Juozas Šidlauskas. Būrio nariai pirmiausia buvo naudojami sargybos ir žydams į getą vartai.

Lapkričio mėn. J. Šidlauską pakeitė ltn. Balys Norvaiša, kurio pavadojimo tapo ltn. Balys Lukošius. Būrys sumažintas iki 40-50 narių. 1943 m. pastarieji vadai perėjo į savisaugos batalioną, o būriui vadovauti pradėjo viršila Jonas Tumas. 1942 m. būrys jau dėvėjo vokiškas SD uniformas. Būryje tarnavo keletas rusų ir lenkų. Dalinys buvo visiškai pavaldus vokiečių saugumo policijai ir vykdė jos nurodymus. Žiaurumu pasižymėjo tam būriui (YB) ilgesnį laiką vadovavęs, tikrasis jo vadas esesininkas Martinas Weiss'as, pistoletu pribadavęs sužeistas aukas. Būrys buvo įsteigtas žmonėms žudyti ir tuos uždaviniis jis atlikinėjo iki 1944 m. vasaros, kai frontui artėjant pasitraukė į Vokietiją.

Daugiausia žmonių tas būrys sušaudė 1941 m. Šaudyti važiuodavo po 20-30 YB vyrų. Slaptai žudynes stebėjusio K. Sakovičiaus žiniomis, 1941 m. liepos mėn. buvo šaudoma 17 dienų po 250-300 žmonių kasdien. Rugpjūčio mėn. šaudyta 10 dienų ir nužudyta apie 2000.

Žudynės vyko ne tik Paneriuose, bet ir kitose Rytų Lietuvos vietovėse. Per tris mėnesius Paneriuose nužudyta apie 19.000, kitose vietovėse apie 14.000. Visur sušaudytų daugu-

mą sudarė žydai.

Egzekucijų vietą Paneriuose išties parą saugodavo YB sargybiniai, vadovaujami J. Tumo. Kai būdavo šaudomos gausios žmonių kolonos, YB būriui talkindavo vokiečių ir lietuvių policijos batalionų kariai.

Dokumentuose minimi ypatingai aktyvūs šaudymo dalyviai: Golcas, Grikštas, Germanavičius, Jakštas, Januškevičius, Livčinas, Dieninis, Kliukas, Cibilskis.

1943 m. YB šaudė žymiai rečiau – naikino žydų, sovietų ir lenkų pogrindžių grupes. Tų metų rudenį apie 20 kartų buvo sušaudytos mažesnės grupelės.

Buvo pradėti naikinti žudynių pėdsakai – iškasta gili duobė, apdengta stogu su viduje įrengta virtuve ir gultais. 1943 m. pabaigoje gestapininko Faulhaber'io vadovaujami sargybiniai čia atvežė 80 žydų ir sovietų karo belaisvių. Jie čia buvo apgyvendinti ir turėjo deginti sušaudytųjų lavonus. Šioje grupėje dirbوسio M. Zaidelio liudijimu, nuo 1943 m. gruodžio iki 1944 m. balandžio 15 d. specialiuose lauzuose buvo sudėginta 56.000 lavonų: kito tos grupės nario A. Blazerio teigimu – 68.000.

Ypatingasis būrys (YB) nuo 1943 m. rugpjūčio mėn. pavaldintas Latvių legiono 11-tojo bataliono būriui, bet Vilniuje jis veikė ir toliau vokiečių SD dėtyje. Artėjant frontui, YB buvo perkeltas į Kauno IX-tąjį fortą.

Atvyko ir M. Weiss'as. Traukdamiesi iš Kauno į Tilžę, jie dar spėjo sušaudyti 100 IX forto kalinių. Iš Tilžės būrys buvo nuvežtas į Štuthofą kur gavo uždavinį traukiniu į Torunę vežti 1.200 žydžių ir jas palydėti į specialią stovyklą, kur visi išbuvo iki 1945 m. balandžio mėn. pradžios, kai buvo duotas įsakymas tą žydžių koloną vartti Bidgoščiaus link. Frontui visai priartėjus, dingso M. Weiss'as, išsilakstė būrio nariai, ir varomos žydės išliko gyvos.

Liko šiandien neatsakytas klausimas, kiek iš viso žmonių tarnavo YB ir kiek tas būrys nužudė žmonių? Lenkų istorikė Helena Pasierbska turi sąrašą 108 žmonių, 1941-1944 m. tarnavusių tame būryje. Dar sunkiau nustatyti, kiek žmonių nužudyta? Istorinėje literatūroje nurodoma 100.000. Autoriaus A. Bubnio nuomone, Paneriuose nužudytų skaičius esąs padidintas.

YB narių likimas nevienodas. Dauguma aktyvių žudikų susilaukė atpildo "nors juos baudė ne Lietuvos valdžia". 1945 m. sausio 29 d. Sovietų Sąjungos aukščiausios karinės teisės mirties bausmės nuteisė: J. Oželį-Kazlauską, J. Macį, St. Ukrių, M. Bogotkevičių, P. Vaitulionį, J. Dvilainį, Vl. Mandeiką, B. Baltųsį, J. Augustą ir J. Norkevičių. Lenkijos valdžia yra nubaudusi 20 buvusių YB narių.

Teigiama, kad YB nariai apie savo būsimąjį uždavinį sužinoję tik atvykę į Panerius. Nepaklusti – reikėdė būti pasiruošiam žūti kartu su savo aukomis. Nėra žinių, kad būtų kas išdrįsęs pasipriešinti įsakymams.

Snk.

ATA PETRUI JANKAUSKUI

mirus Lenkijoje,

dukra DALIA KULIEŠIENĖ ir šeimą nuoširdžiai užjaučia –

"Paramos" kredito kooperatyvo valdyba ir bendradarbiai

ATA

EDVARDUI F. DANILIŪNUI,

"Dainavos" ansamblio steigėjui ir pirmajam pirmininkui iškelia anapus saulės į dangiškąją tėviškę,

žmoną IRENĄ ir visą liūdinčią šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Buvę dainaviečiai –

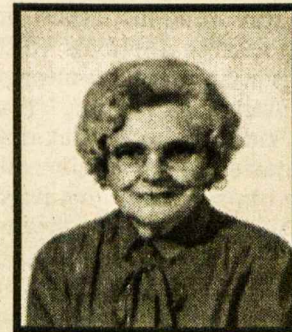
Danguolė ir Petras Griganavičiai

Elena ir Mečys Krasauskai,

St. Petersburg, FL

Penktųjų mirties metinių prisiminimas

Tik vieną žodį pasakyk,
Tik kartą per metus –
Kaip tuščias be tavęs, mamyt,
Pasaulis šis platus.

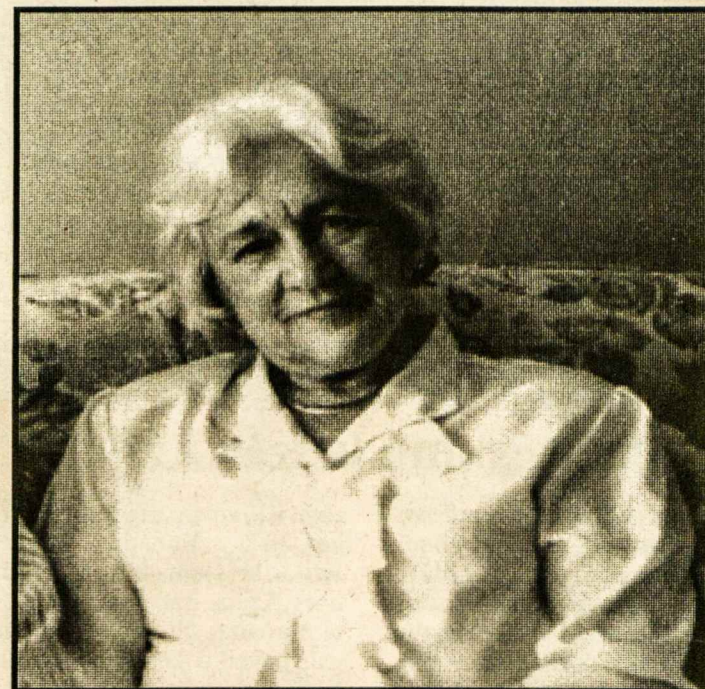
ATA MARIJA DAMBARIENĖ

mirė Toronte 1992 m. gruodžio 4 d. Velionė buvo gimusi 1913 m. kovo 27 d. Didžiųjų kaime, Klaipėdos krašte. Baigusi gimnaziją, dirbo pašte; karo metu buvo vertėja. Į Kanadą atvyko 1948 m. Toronte plačiai reikšėsi lietuviškoj veikloj: evangelikų-liuteronų Išganytojo parapijoj, kur buvo įsteigusi sekmadienio mokyklą, dirbo taryboje ir 13 metų moterų dr-jos pirmininke; Mažosios Lietuvos draugijos, Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA), Kanados lietuvių žmogaus teisėms ginti k-to narė; priklausė mėgėjų dramos teatrui "Aitvaras"; atliko daug kitų darbų lietuviybės reikalams.

Velionės liūdi pasilikę –

duktė Kristina ir
žentas Jonas (John)

MIRTIES PRANEŠIMAS

ATA

IRENA MICKEVIČIENĖ

mirė 1997 m. lapkričio 23 d.

Po sutuoktinių 1935 m. su savo vyru, žinomu inžinieriumi Jonu daugelį metų gyveno netoli Raseinių ūkyje ant Dubysos kranto. Irena ir Jonas augino tris sūnus: Algimantą, Joną ir Raimundą.

Lietuvą okupuojant rusams, jie pasitraukė į vakarus, gyveno Vokietijoje iki išvykimo į Kanadą 1949 m. Buvo įsikūrę Toronte, vėliau Mississaugoje.

Velionė buvo labai aktyvi ir paslaugi lietuvių bendruomenėje, Anapilyje, kur jos labai pasiges daug draugų.

Nuliūdimė ji paliko vyrą Joną, tris sūnus ir jų šeimas. Jos nuoširdžios ir laukiamos šypsenos ypač pasiges vaikaičiai Jonas, Raimundas ir Randy.

Velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Tegu ji ilsisi ramybėje angelų aplinkoje.

ŠEIMA

ATA

vet. dr. BRONIUI KRAKAIČIUI

Čikagoje mirus,

užuojautą reiškiamo jo sesutei MARYTEI SALIKLIENEI su šeima –

Krištolaičių ir Tamulėnų šeimos

Veterinarijos gydytojai

ATA

BRONIUI KRAKAIČIUI

mirus,

seserį MARYTĘ, svainį VACĮ SALIKLIUS, dukterėčią DANUTĘ, sūnėną EDMUNDĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdimė –

E. Apanavičius
V. Kežinaitis
Br. Kaminskas
M. Z. Kalvaičiai

S. V. Paulioniai
E. K. Gudinskai
D. J. Trečiokai
H. A. Liaukai

A. Mačiulaitienė

BRONIAU, ILSĖKIS RAMYBĖJE!

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

metus pagal vyriausybės nustatytą tvarką. Įstatyme taip pat numatyta valstybės lėšomis palaidoti mirusius ginkluoto pasipriešinimo dalyvius-karius savanorius.

JAV ir Baltijos valstybių charta

Spalio mėn. Lietuvos užsienio reikalų viceministeris Albina Januška lankėsi Vašingtone, kur turėjo būti suderintas JAV ir Baltijos kraštų chartos projekto tekstas, praneša "Respublika". Grįžęs jis teigė, jog "keletas niuansų dar turėtų būti aptarti". Vadinama charta teikia draugiškų santykių garantiją. 50-ties straipsnių dokumente apibrėžiami principai keturių valstybių bendradarbiavimo ekonomikos bei saugumo srityse, Baltijos valstybių įsijungimo į Europos ir Šiaurės Amerikos struktūras, o taip pat JAV interesus Baltijos regione. Numatyta, kad Baltijos kraštų prezidentai dokumentą pasirašys Vašingtone gruodžio mėnesį.

Slovėnijos pareigūnas Lietuvoje

BNS žiniomis, Lietuvoje lapkričio 15 d. lankėsi Slovėni-

jos ministeris pirmininkas Janezas Drnovškas sustiprinti prekybos bei dvišalio bendradarbiavimą ekonomikos srityje. Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius pažymėjo, kad nors šių kraštų prekyba nėra labai aktyvi, jos apimtys per kelius metus išaugo 30%. Lietuvos prekyba su Vidurio Europos kraštais stiprėja, o jos plėtoja prekybinius ryšius su Rytų Europos valstybėmis, pasinaudodamos Baltijos kraštais. Ministeriai pirmininkai aptarė dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, kuri turėtų būti pasirašyta kitų metų pradžioje. Buvo pasirašytos sutartys dėl tarptautinio pervežimo ir dvišalio bendradarbiavimo kultūros, švietimo ir mokslo srityse.

Slovėnija šiuo metu pirmininkauja Europos laisvosios prekybos draugijai (CEFTA). Svečias pareiškė, kad Lietuva gali tapti nare kitų metų antrojo pusėje. RSJ

• Tikros žmogaus didybės nesudaro nei malonumų vaikymasis, nei garbės ar aukštų vietų siekimas, o tik doras savo pareigų atlikimas. (R. de Brighton)

Kelionės įspūdžiai

LIETUVA IŠ ARTI II

JUOZAS ŽYGAS, Čikaga

Kaip kiekvieną iš Lietuvos grįžusių, taip ir mane žmonės klausia: "Kaip dabar atrodo Lietuva?" Klausia turėdami kibirkštelę vilties ir tikėdamiesi išgirsti ką nors gero. Aš nesu iš tų aiškiaregių, kurie mato tai, kas gal bus už kokio dešimtmečio. Taip pat nesu iš tų, kurie pirmąjį sykį nuvykę jau pagerėjimą mato. Norint apie pagerėjimą kalbėti, reikia išeities tašką turėti.

Maži pagerėjimai šen bei ten matėsi. Lėktuvui į Vilniaus oro uostą nusileidus, nebereikėjo į autobusą eiti. Lėktuvas iki "dumplių" privažiavo ir tiesiog į "terminalą" įėjome. Tik neteko marmoro ir granito matyti, tik atsiminimuose skaityti. Tarnautojas, Amerikos pasą paėmęs ir jį užantspaudavęs, "laimingos viešnagės" palinkėjo. Šiuose dviejuose žodžiuose jau matėsi pagerėjimas. Mat pernai viską šaltai ir oficialiai net "neburptelėjęs" atliko.

Krautuvų vitrinos

Daugelis į Lietuvą nuvykę ir krautuvės visko pilnas pamatė labai apsidžiaugia ir sako, kad Lietuvoje gyvenimas labai pagerėjęs. Aš galbūt esu pesimistas, bet toks būdamas tuose krautuvų languose matau ne gerovę, bet Lietuvos skolas ir užsienio prekybos deficitą.

Bet ir čia yra nežymių pagerėjimų teigiama prasme. Įvairiose kavinėse ir kavinautėse praėjusiais metais beveik neteko matyti skėčio su lietuvišku įrašu. O šiemet, nors dar vyrauja "Coca Cola", "West" ir "Carlsberg" skėčiai, bet jau matėsi "Kalnapilis" ir "Utenos alus". Pernai daugelis kavinių lietuviško alaus iš viso neturėjo. O šiemet, kur lietuviško alaus prašiau, visur gavau, išskyrus vieną kavinautę Vilniuje, Pilies gatvėje. Ten pasakė, kad lietuviško alaus nelaide. Būčiau apsisukęs ir išėjęs, bet su manimi buvusi ponija, vilnietė, būtų užsigavusi. Lietuvos žmonių tautiškumas ir jo supratimas yra gana skirtingas. Gal kas nors susidarys įspūdį, kad esu didelis alaus mėgėjas. Turiu pasakytį, kad gyvendamas Čikagoje per metus išgeriu tik 5-6 butelius alaus. O kelionėje, kai nori atsistiekti ir pailsėti, reikia ką nors užsakyti.

Dabar Lietuvoje limonado ir pieno šampano nėra. Beje, turėčiau pažymėti, kad pernai mano dažnai minėtos "kiaulių kojos" iš kavinių valgių sąrašų beveik išnyko. Nemanau, kad mano rašiniai būtų prie prisidėję.

Lietuviški pusryčiai yra žymiai per sunkūs. Bet žmogus jau ne vien duona gyvas. Ir į Lietuvą nevykstame, kad tik pavalgytume. Mus traukia aplankyti tas vietas, kur augome, kur vaikystėje bėgiojome. Nors tos vietos gal neatpažįstamai pasikeitusios, bet vis tiek savos.

Kultūrinis gyvenimas

Taip pat norisi pajusti pulsą Lietuvos kultūrinio gyvenimo, kuris yra labai gyvas. Beveik kiekvienas gali rasti pagal savo skonį. Įvairių meno parodų ir

koncertų gausybė. Sporto mėgėjai, kurie domisi krepšiniu ir futbolu (europietišku) jeigu Lietuvos komandos žaidžia užsieniuose, tai gali jas matyti televizijoje. O ir pranešėjai būna lietuviai. Tuo metu, kai buvau Vilniuje, vyko Europos futbolo pirmenybės. Kadangi jos prasidėdavo 11 v. vakaro Vilniaus laiku, tai žiūrėdavome iki 1-mos v. nakties.

Stengiausi į Vilnių nuvykti tokiu metu, kad dar pagaučiau Operos ir Akademinio teatro paskutiniąją savaitę.

Operos teatre teko būti tik vieną kartą – tai buvo sezono užbaigimui turbūt svarbiausias sezono pastatymas "Don Carlos" Giuseppe Verdi. Šiam pastatymui buvo sudarytas labai aukštų kvalifikacijų solistų kolektyvas: Vladimiras Prudnikovas (bosas), Irena Milkevičiūtė (sopranas), Gegam Gregorian (tenoras), Sonja Borowski-Tudor (mezosopranas, Vokietija), Mario di Marco (baritonas, Italija). Normaliai operos bilietai būna iki 25 litų, o šiam – iki 80 litų. Ir tik šių bilietų dar buvo likę. Operos teatre yra labai erdvas foje, kur pagal seną Kauno tradiciją žmonės vaikščioja ratu. Taip pat pagal tradiciją yra ir baras, prie kurio susitkau sol. Stasį Barą. Mačiau vaikščiojantį Vyt. Landsbergį ir keletą pažįstamų čikagiečių.

Kai pradėjo signalus duoti, ėjau savo vietos susirasti ir aplinkui apsidairyti. Tiesą pasakius vietos ieškoti nereikėjo, nes pernai kelis kartus beveik toje pačioje kėdėje sėdėjau. Kiek mano akys aprėpė, man atrodė, kad salė buvo pilna, išskyrus pirmąsias keturias eiles, kur gal buvo 10-12 tuščių kėdžių. O kai bilietai būna tik iki 25 litų, daugiau tuščių kėdžių būna vienoje eilėje. Mano dešinėje sėdėjo gal kokiu 30 m. vyriškis. Kai aš prie jo atsisėdau, pasakiau jam "labas vakaras" ir gal dar kokį žodį pridėjau. Jis man atsakė: "Lietuviškai nesuprantu". Tuomet aš jo paklausiau, gal jis kalba vokiškai ar angliškai? Pasirodė, kad angliškai. Jis man pasakė, kad jo bosas turi nusipirkti viešbutį Vilniuje. Pasakė ir jo pavadinimą, bet gerai neišgirdau ir buvo nepatogu klausiti. Galbūt to viešbučio administratorius. Iš jo kalbos supratau, kad su Vakarų Europa yra gerai susipažinęs.

Uždangai pasikėlus, beveik iš karto pasigirdo plojimai. O mano kaimynas, atrodė, didelis operų mėgėjas, nes su entuziazmu plojo, kur reikėjo ir net kur nereikėjo.

Per pertrauką priesalyje beveik vaikščiojant, susidarė vaizdas, kad gal pusė dalyvaujančių buvo svetimšaliai. Po pertraukos, vėl susėdus, sakėsi buvęs Paryžiaus ir Italijos miestuose operose, tačiau buvo labai sužavėtas Vilniaus operų pastatymais ir dar pridėjo, kad labai pigu! Jam pasakiau, žinoma, palyginus su Londonu, Paryžiumi ar net Čikaga, tai labai pigu. Sakiau – Jums ir man yra pigu, bet tiems, kurie Lietuvoje dirba už lietuvišką atlyginimą – tai labai brangu! (B.d.)

Šv. Kazimiero vardo vaikų globos namai Kupiškėje paminėjo vienerių metų sukaktį, dalyvaujant iškiliams svečiams. Nuotraukoje – kalba Panevėžio vysk. J. PREIKŠAS. Šiuose namuose globojami 28 vaikai. Nuotr. atsiuntė globos namų rėmėjas V. Abramavičius iš JAV

SPAUDOS BALSAI

“Gerasis dėdė iš Amerikos”

Lietuvos lenkų sąjungos savaitraštis "Nasza Gazeta" š.m. lapkričio 5 d. laidoje lygina kandidatą į Lietuvos prezidentus V. Adamkų su 1990 m. kandidatą į Lenkijos prezidentus S. Tyminski'u: "1990 m. pirmuose demokratiniuose Lenkijos prezidento rinkimuose didelį pasisekimą turėjo anksčiau niekam nežinomas lenkas emigrantas iš Kanados Stanislaw Tyminski. Jis pateko į antrą rinkimų ratą, pralenkdamas tarp kitų buvusį Lenkijos min. pirmininką T. Mazowieckį. Sociologai ir analitikai Tyminski'o atvejo priežastį aiškino rinkėjų nusivylimu vietiniais susikivirčiusiais politinės scenos veikėjais, ropančios demokratijos neapsiskaiciavimais ir visų pirma turtingo dėdės iš Amerikos mitu, kuris žino kaip iš Lenkijos greit galima padaryti Amerika".

Nepaisant S. Lozoraičio pralaimėjimo praėjusiuose rinkimuose į prezidento pareigybę, Tyminski'o atvejis Lietuvoje yra dar vis labai gyvas. Tai patvirtina išeivui iš JAV V. Adamkui priešrinkiminiuose apklausinėjimuose rodoma žymi parama. Mūsų krašto gyventojai, nepatenkinti ligšioline reformų eiga, nebenori savo krašto politikų, kaltina juos padarytomis ir nepadarytomis klaidomis ir laukia valstybės vyro, kuris įvestų juos Europon, įtikintų galų gale Vakarus, kuriais taip apsvylėme, kad sukurtų pas mus gerovę.

Tuo tarpu gerojo dėdės iš Amerikos vizija gali pasirodyti labai klaidinanti. Kaip aiškėja iš "Lituanus" žurnalo redaktoriaus A. Klimo laiško Lietuvos spaudai, Adamkus yra visai kitoks negu jis visuotinai Lietuvoje laikomas. Klimo nuomone, jis niekad nebuvo JAV administracijoje aukštų pareigūnu ir nebuvo vadovaujanciose pareigose Amerikos lietuvių organizacijose. Jis neturi diplomatinės patirties ir nėra populiarus Amerikos lietuvių tarpe".

Toronto lenkų dienraštis

"Gazeta" š.m. lapkričio 14-16 d. laidoje rašo: "Adamkus savo rinkimų programoje, išspausdintoje 'Atgimimo' laikraštyje, skelbia, kad jo užsienio politikos tikslas bus Lietuvos valstybės saugumo užtikrinimas, Lietuvos prekės užsienyje rinkos atidarymas ir Vakarų investicijų į kraštą pritraukimas. Jis mano, kad Lietuvos kariuomenė palaipsniui turėtų tapti profesinė. Jis taip pat žada pakelti visuomenės gyvenimo lygį, išugdyti savivaldybes, garantuoti ekonomikos liberalumą".

Panašią programą buvo paskelbęs ir kandidatas į Lenkijos prezidentus S. Tyminski. Tokios programos yra tačiau geranoriškų troškimų sąrašas, bet ne būdų nurodymas, kaip tuos kilnius tikslus pasiekti.

Tarp šių dvejų kandidatų yra ir skirtumų: Tyminski buvo 42 m. anžiaus, kai kandidatavo į prezidentus, o Adamkui – 71; T. buvo milijonierius, jokios finansinės pagalbos nieškojo, o A. tai reikia ieškoti; T. kandidatavęs nebuvo teisinių kliūčių, jis buvo Lenkijos pilietis, o A. turėjo teisime įrodyti, kad trejus metus dirbdamas Amerikoje gyveno Lietuvoje.

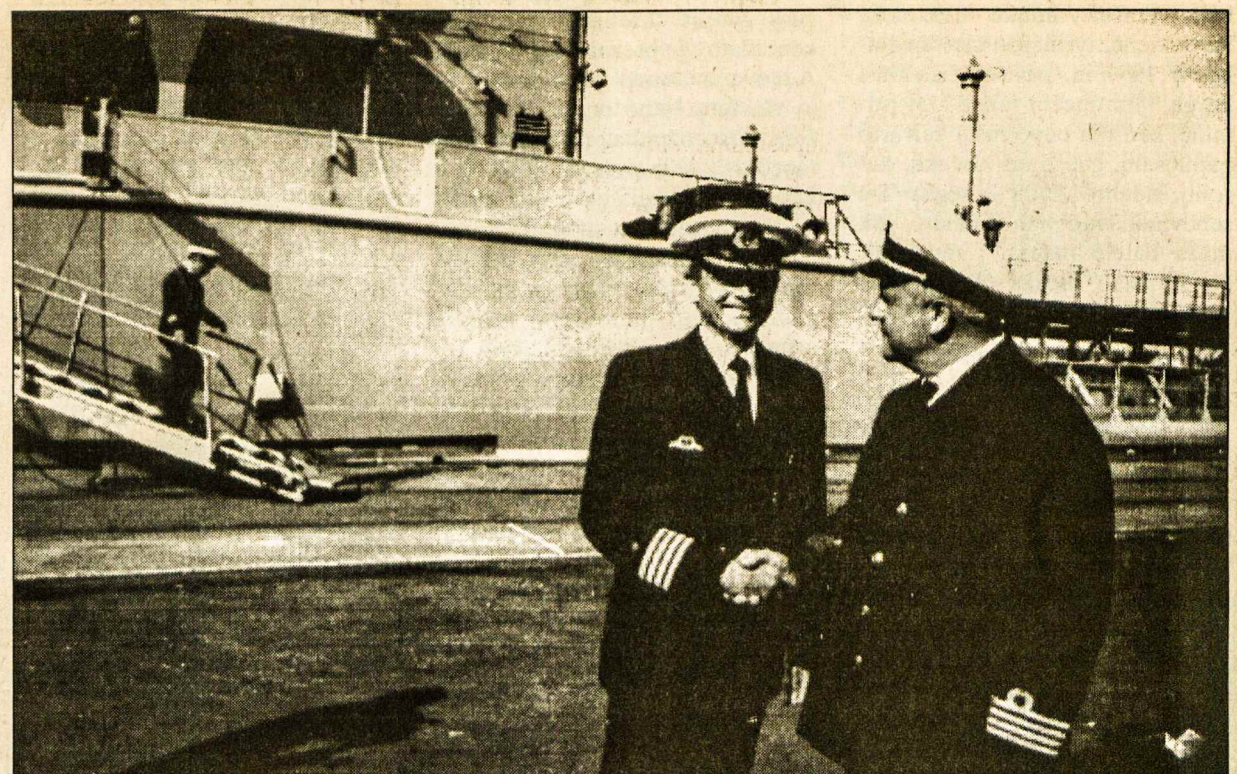
Beje, prezidento rinkimų vajeus metu S. Tyminski aplankė ir Suvalkų trikampio lietuvius.

Bendradarbiavimas su KGB

Keli kandidatai į Lietuvos prezidento pareigybę buvo apkaltinti bendradarbiavimu su KGB. Spėjiojama, kad tų kaltinimų pradininkais galėjo būti

kiti kandidatai ir tuo būdu bandė sumažinti savo oponentų balsuotojų skaičių. Niujorke rusų kalba leidžiamas dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo" š.m. lapkričio 1-2 d. laidoje mano, kad tokie kaltinimai buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje esamų Nepriklausomų valstybių sandraugos respublikose jokios reikšmės neturėtų: "NVS teritorijoje 'KGB veiksnys' yra aiškiai nemadingas – jeigu renkant pretendentes į atsakingas valstybės pareigas reikėtų į tai kreipti dėmesį, tai neabejotinai tektų laukti naujos kartos.

Netgi jeigu būtų duota eiga duomenims kas ką skundė, tai būtų partiniai vadovai tuo tik laimėti. Juos apkaltinti bendradarbiavimu su Lubianka (KGB kalėjimas Maskvoje, J.B.) būtų beprasmiška – sovietų hierarchijoje jie stovėjo aukščiau už KGB. Tai faktiškai patvirtino ir Brazauskas, leisdamas suprasti, kad jį galima įtarti palankumu Maskvai, bet jokių būdų ne bendradarbiavimu su spectarnybomis". J.B.

Komandoras R. BALTUŠKA (dešinėje, dabar konradmirolas) sveikina į svečius atvykusio pagalbinio karo laivo vadą Nuotr. A. Stubros

Nuo buriuotojo iki admirolo

Kauniečio Raimundo Baltuškos kelias

B. STUNDŽIA

Kaunas buvo daugelio karo ir prekybos laivynų vadovų išeities taškas. Ten 1923 m. Aukštesniojoje technikos mokykloje vienerius metus veikė jūrėivystės skyrius. Iš tų kursų išėjo pirmieji nepriklausomos Lietuvos laivyno kapitoniai, atlikę praktiką ir baigę mokslus Suomijoje. Ten susidarė pirmas jūros skautų vienetas, susibūrė jūros vyrai į jūrininkų sąjungą. Neatsilikio ir moterys – jos susibūrė į Moterų tautiniam laivynui remti draugiją. Ten ragino pasisukti veidu į jūrą generolas (jūrų kapitonas) T. Daukantas, generolas dr. V. Nagevičius, prof. K. Pakštas.

Du Kauno jūros skautai mokėsi Italijos karo laivyno akademijoje, vėliau kiti du baigė jūrų karo mokyklą Prancūzijoje, vienas tapo laivų statybos inžinieriumi Berlyno aukštojoje technikos mokykloje.

Neturiu žinių, kiek kauniečių mokėsi sovietinės imperijos karo ir prekybos mokyklose. Dažnas jų kelią į jūrą atradavo per buriaivimą. Toks buvo Raimundas Baltuška. Jis gimė Aukštojoje Panemunėje, mokėsi VI vidurinėje mokykloje, kur buvo susidaręs buriuotojų būrelis. Nors jaunystėje galvojo skraidyti, bet pažintys su tuometiniais Kauno buriuotojais lėmė tarnybą jūroje.

Baigęs vidurinę mokyklą, 1954 m. R. Baltuška įstojo į Aukštąją karo mokyklą Rygoje, kur ir gavo pirmąjį jūrų karininko laipsnį. Įvairiose pareigose sovietų imperijos laivyne praleido daugiau kaip 30 metų. Admirolo motina buvo mokytoja, o tėvas karininkas, KGB sušaudytas Lukiškių kalėjime. Matyt, saugumui neapsižiūrėjus pavyko įstoti jūrų karo mokyklon. 1992 m. tuometinio krašto apsaugos ministerio pasitangomis buvo sudarytos karinės jūrų pajėgos.

Iš Rusijos buvo nupirkti du fregatos klasės laivai kurie, buvo pavadinti "Aukštaičio" ir "Že-

maičio" vardais. Pirmasis gi mokomasis laivas vadinosi "Vėtra" anksčiau buvęs hidrografijos tarnyboje. Vėliau iš Švedijos buvo gautas dar vienas mažesnis karo laivas "Dzūkas".

Lietuvos karo laivai dalyvauja įvairiose tarptautinėse pratybose Baltijos ir Šiaurės jūrose, lankėsi keliuose užsienio uostuose. Taip pat ir kitų šalių karo laivai užsuka į Klaipėdą. Jūrų karo pajėgos bendradarbiauja su keliomis ministerijomis, talkina pasienio policijai, prižiūrint gamtą, gelbsti į nelaimę patekusius, svarbiausia saugo Lietuvos ribas jūroje.

Už sėkmingą vadovavimą karinėms jūros pajėgoms komandoras Raimundas Baltuška neseniai buvo pakeltas į konradmirolo laipsnį. Tai pirmas karys dabartinėje Lietuvoje, gavęs šį laipsnį. Buvusio mokomojo karo laivo "Prezidentas Smetona" vadas Antanas Kaškelis turėjo jūrų kapitono laipsnį, o jam pasitraukus, laivo vadovavimą perėmęs Povilas Labanauskas – buvo kapitonas leitenantas.

Dabar rūpinamasi karo laivyno naujų karininkų paruošimu. Jau trys baigė Švedijos jūrų karo mokyklą, kiti trys vėl ten mokosi. Vienas greitai turėtų baigti mokyklą JAV. Buvę sovietų imperijos jūrų karininkai tobulinasi Vakarų Europos jūrų karo akademijose.

Admirolas norėtų matyti daugiau jaunuolių, pasirenkančių jūrines specialybes. Dabar Klaipėdos universitete veikia Jūrininkystės institutas. Jaunuoliai, kuriuos jūra šaukia, gali kreiptis ir į Karinių jūros pajėgų štabą Klaipėdoje arba į Krašto apsaugos ministeriją Vilniuje.

Admirolas R. Baltuška ir dabar palaiko ryšius su buriuotojais bei jūros skautais. O ir dabartinė karo laivyno vėliava panaši į jūros skautų.

• Kai nežinai į koki uostą plauki, joks vėjas nėra tinkamas. (Seneka).

ONE OF SANTA'S BEST KEPT SECRETS

Finnair is a partner in Aeroplan! Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Fly to Vilnius From
\$875

Norvistä
FINNAIR
GATEWAY TO THE WORLD.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

GRĮŽO GELBĖJIMOSI RATAS

Gintaras Povilionis savo pasigaminta irklinė valtį įveikė Baltijos jūrą, 1994 m. vasarą iš Lietuvos nuirklavęs Švedijon ir net Danijon. Tačiau Baltija jį sustabdė grįžtantį Lietuvon netoli jos krantų. Rudeninė audra jį ir jo valtį išmetė pakrantės ties Nida. Irklinė valtis, pavadinta keliautojo Alfredo Jenseno vardu, dabar yra Lietuvos jūrų muziejuje, o šį rudenį saugumiečiai toj vietoj ties Nida rado ir Baltijos bangų išmestą G. Povilionio valtį gelbėjimosi ratą.

IŠNIEKINTOS VĖLIAVOS

Tautvydo Kontrimavičiaus pranešimu "Lietuvos rytu", Valsybinės kontrolės Utenos skyriaus pareigūnai pradėjo rinkti nepagarbiai saugomų Lietuvos paviljono simbolio nuotraukas. Labiausiai nukentėjusi yra jos trišpalvė vėliava, rasta ir nufotografuota bendrovės "Zarasai" išvietėje. Ji taipgi buvo nufotografuota ir kitų tualeto vadinamojo išvietėje, kuri yra šalia Zarasų apsaugos policijos poskyrio ir "Lietuvos draudimo" Zarasų skyriaus. Lietuvos vėliava, mindžiojama kelių, buvo rasta ir Utenoje kelių privačių jonių nuomojamo pastato koridoriuje. Zarasų rajono vyr. prokuroras J. Puočiuskas abejojo, ar nepagarbus vėliavos saugojimas yra sąmoningas jos išniekinimas. Pasak jo, pavieniai nerūpestingumo faktai neverti baudžiamosios atsakomybės. Jis betgi nutilo, paklaustas, kas įvykdavo sovietmečiu, kai išvietėje būdavo rasta kad ir ten tik užmiršta raundonoji vėliava?

PAGERBĖ KRYŽIUOČIŲ AUKAS

Plungės rajono Nausodžio seniūnijoje Kapukalnio kalvelę prie Gandingos pilikalnio papuošė tautodailininko Leonardo Černiausko sukurtais paminklais kovose su kryžiuočiais žuvusiems karžygiams. Tuos žygius primena L. Černiausko medyje išskaptuota barjefinė senovės kario figūra, pastatyta prie greta stūkšančio senkapio, priklausančio VIII-XII šimtmečių laikotarpiui. Šio originalaus paminklo atidengimą, kalbėjo kraštotyrininkė Eleonora Ravickienė, tyrinėjęs šias apylinkes ir 1997 m. pavasarį išleidusi knygą "Šimtmečių takais". Ji priminė, kad ten buvo rasta žalvario papuošalų, geležinių kirvukų, karolių, sidabro žiedų ir gėlių. Tie senoviniai radiniai išsimėtė, tik maža dalelė pateko į muziejus. Sovietmečiu niekas tos vietovės nesaugojo. Ji netgi buvo ariama.

KALININUS VĖS PER LIETUVĄ

Kaliningrado srityje nuteisti kaliniai dabar Rusijon bus nuvežami per Lietuvą geležinkelio. Jie ten keliaus specialiu leidimu turinčiu vagonu keleivinio traukinio sąsate. Tokiu vagonu vienu kartu leidžiama pervežti šimtą

kalinių ir dešimtį Rusijos vidaus reikalų ministerijos palydovų. To specialaus vagono saugumą Lietuvos teritorijoje rūpinsis jos vidaus reikalų ministerija, leidimą tokiam vagonui pervažiuoti per Lietuvą parūpinanti su užsienio reikalų ministerija. Problema gali atnešti kalinių bandymas pabėgti Lietuvos teritorijoje arba pasirūpinimas ten įvykstančių ginkluotų išlaisvinimu, kai už specialaus kalinių vagono saugumą yra atsakinga Lietuva.

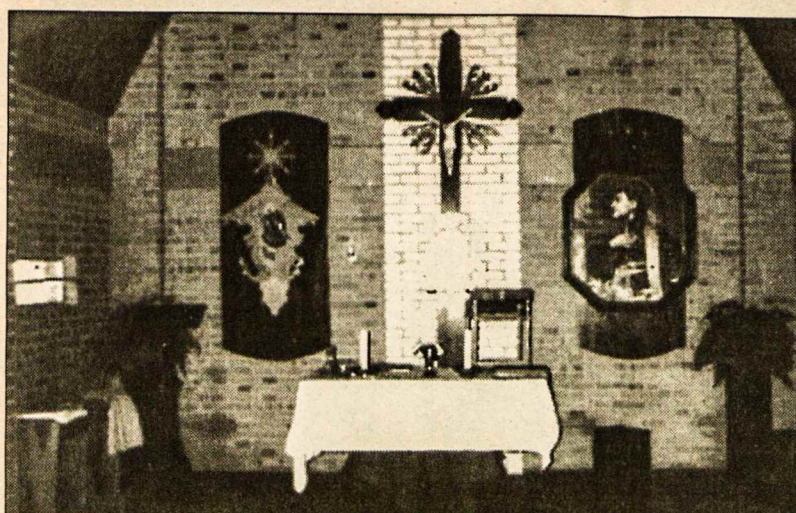
ORO UOSTAS ALEKSOTE

Kauno miesto taryba oficialiai patvirtino Stepo Dariaus ir Stasio Girėno oro uostą Aleksote. Jame bus atkurta kontrolinis punktas lėktuvų skrydžiams, atnaujintas jų pakilimo bei nusileidimo takas, peronas atvykstantiems ar išvykstantiems keleiviams, kuro bazė ir viešbutis. Kauno oro uostas Aleksote, įsteigtas 1915 m., buvo skirtas karinės bei civilinės aviacijos reikalmams. Dabartiniais keleiviniams lėktuvams jis jau per mažas. Tad pagrindinis oro uostas iš Kauno yra perkeltas toliman Karmėlavos užmiestini prie plento Kaunas-Zarasai. Oro uostą Aleksote išgelbėjo jį nukreiptas istorinis Dariaus ir Girėno skrydis per Atlantą. Paminkliniu Stp. Dariaus ir St. Girėno uostu Aleksote dabar naudosis tik mažesni lėktuvai. Ten tebėra Kauno aeroklubas, policijos nuovada, karinis apsaugos nuo gaisro dalinis. Patalpomis taipgi naudojasi įvairios su aviacija susijusios visuomeninės organizacijos. Pirmiesiems oro uosto veiklos metams Kauno miesto vadovai paskirs 570.000 litų, o vėliau teks verstis savarankiškai.

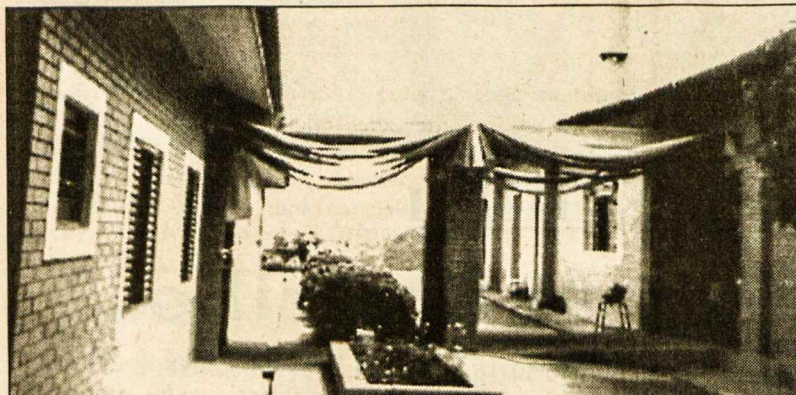
KAS YRA TIE BANDITAI?

"Lietuvos ryto" lapkričio 3 d. laidoje sensacija tapo Valdo Bartasevičiaus pranešimu antrastė "Banditų auka – V. Adamkaus draugas ir patikėtinis". Pasirodo, šis pranešimas lietuvių išsivijoj JAV "Santaros-Šviesos" veikėją Raimundą Miezeli, Harvardo universiteto auklėtinį, turintį ekonomikos magistro laipsnį, grįžusį gyventi Lietuvoje. Jis yra kandidato ir prezidentus Valdo Adamkaus fondo pirmininkas ir jo rinkimų štabo narys. R. Miezelis buvo užpultas prie savo namo durų, vėlyvą spalio 30 d. vakarą taksiu sugrįžęs po vakarienės "Neringos" kavinėje. Jam buvo žiauriai sumušta galva iki sąmonės netekimo, veidas, visos kūnas. Gydytojai įtarė net ir galimą krūtinės ulyužymą, bet to nepatvirtino nuodugnės tyrimai. Banditai pasiėmė R. Miezelio piniginę su kredito kortelėmis, nešiojamą telefoną, portfelį su V. Adamkaus rinkiminio vajuos dokumentais, bet paliko didoką sumą pinigų švarko kišenėje. Banditų paieškomis vadovaujantis Vilniaus vyriausiojo policijos komisaro pirmasis pavaduotojas Visvaldas Račkauskas teisinasi, kad nusikaltėlių pėdsakai atšalo, liudininkų neatsirado, o pats R. Miezelis dėl smarkaus galvos sumušimo nieko neprisimena. Gaila, nesužinosim, kas iš tikrųjų buvo tie banditai, nežinomi ir turbūt nesusekami Vilniaus policijos komisarams.

V. Kst.

Brazilijos lietuvių sodyboje "Lituanika" įrengta koplyčia su Aušros Vartų ir šv. Kazimiero atvaizdais. Nuotr. A. Rudžio

Brazilijos lietuvių sodyboje "Lituanika" – pensininkų namo dalis (krairėje) ir virtuvė (dešinėje). Nuotr. A. Rudžio

Vasario 16 gimnazijai reikia paramos

Vokietijos valdžia nuo 2000 metų neberemsianti lietuvių gimnazijos

Federacinė Vokietijos valdžia pranešė, kad ji nuo 2000 metų neberems Vasario 16 gimnazijos. Parama lig šiol buvo duodama iš fondų, skirtų Antrojo pasaulinio karo pabėgėliams. Šiuo metu gimnazija ir ja besirūpinančios institucijos ieško paramos iš kitų valdžios šaltinių, kaip pavyzdžiui vokiečių švietimo ministerijos. Gal ta parama nebūtų tokia didelė, bet vis tiek gimnazijai tikriausiai būtų galima išlaikyti.

Šiuo metu gimnaziją lanko 85 mokiniai: 50 iš Vokietijos, 2 iš Amerikos, 3 iš Argentinos ir 30 iš Lietuvos. Taigi didelė dauguma dar vis iš užsienio. Vokietijos lietuviams ši gimnazija labai svarbi, nes čia lietuviai gyvena labai išsibarstę po visą Vokietiją ir nepajėgia išlaikyti šeštadieninių mokyklų. Todėl gimnazija yra vienintelė mokykla, kurioje šio krašto lietuvių vaikai gali mokytis lietuviškai.

Lietuvai ši gimnazija labai naudinga, nes čia besimokantys jaunuoliai išmoka gerai vokiškai ir angliškai, pagyvena užsienyje ir susipažįsta su Vakarų kultūra bei mentaliteta. Be to, jie čia gali įsigyti vokišką abėčiūrą, kuri atveria kelią į Vokietijos ir kitų kraštų universitetus. Visi žinome, kad Lietuvai reikia žmonių su vakarietišku išsilavinimu.

Dauguma tėvų iš Lietuvos, leidžiantys vaikus į šią gimnaziją, nėra dideli turtuoliai. Daž-

niausiai tai yra smulkūs verslininkai, kurie investuoja į savo vaikų mokslą. Prekiaudami su užsieniu, daugelis jų mato, kaip svarbu gerai mokėti užsienio kalbas. Dalį mokinių išlaiko šie tėvai. Savo vaikus čia siunčia taip pat lietuviai, kurie Vokietijoje tik laikinai gyvena dėl darbo arba mokslo. Visi čia besimokantys jaunuoliai, grįžę į Lietuvą, bus naudingi savo kraštui. Tai yra konkreti pagalba Lietuvai.

Mokyklos, o ypačingai bendrabučio išlaikymas, yra labai brangus, ir vienai tėvai nepajėgia visų išlaidų padengti. Todėl gimnazijai reikalingos aukos. O jos paskutiniaisiais metais labai sumažėjo. Šiais metais gimnazija surinko žymiai mažiau negu praėjusiais metais, o jau praėjusi metai buvo baigti su didele skola. Ypačingai dabar, kai vedamos derybos dėl gimnazijos ateities, mes savo įnašą turėtume parodyti, kad norime šią gimnaziją išlaikyti, nes kitaip ir vokiečių valdžia nepadės. Todėl prašome Jūsų paramos.

Aukos prašome siųsti per Balfą arba per Bendruomenę (nurodant, kad tai aukta gimnazijai), arba tiesiog gimnazijai: Litauisches Gymnasium, Lorscheer Str. 1, D 68623 Lampertheim-Huettenfeld, Germany.

A. Šmitas, direktorius
V. J. Damijonaitis, gimnazijos kuratorijos pirmininkas

Ottawa, Ont.

PIRMOSIOS LIETUVIŠKOS

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,

BSc.Phm

10% nuolaidos pensininkams

(15% trečiadieniais)

Nemokamas vaistų pristatymas

Sveikatos priežiūros įrankiai

Sao Paulo, Brazilija

PASIBAIGĖ ATOSTOGŲ METAS.

Sugrįžo visi keliautojai. O šiemet tų keliautojų buvo tikrai daugiau negu kitais metais, neskaityt kasmetinės p. Boguslauskos organizuojamos turistų kelionės ir kitų turistinių pasisvečiavimo tikslais keliausių į Lietuvą. P. Angelina Tatarūnienė dalyvavo chorų atstovų suvažiavime Klaipėdoje. Ji net pasiekė Popiežiaus Mišias Lenkijoje ir aplankė Suvalkų trikampio lietuvių. Savera Petrokaitė buvo nuvažiavusi slaugyti savo sergančios sesutės. Pasaulio lietuvių bendruomenės seime Vilniuje dalyvavo keturi atstovai Vera Tatarūnienė, Magdalena Vinkšnaitienė, Elena Kizlauskaitė-Vicentini ir Jonas Siličkas. Į Nepaprastąją ateitininkų konferenciją Palangoje buvo nuvykęs kun. Juozas Šeškevičius.

Naujųjų darbo metų pradžioje naują valdybą išsirinko Šv. Juozapo lietuvių katalikų bendruomenė. Pasibaigė rinkimai į Brazilijos lietuvių bendruomenės tarybą. Praėjo su nemažu pasisekimu vienintelio Brazilijos lietuviško laikraščio "Mūsų Lietuva" spaudos šventė.

NEEILINĖ SUKAKTIS. Lapkričio 8 d. 80 gyvenimo metų sukaktį, apsupta vaikų ir vaikiaičių, šventė Magdalena Vinkšnaitienė. "Lituanikos" koplyčioje kun. J. Šeškevičiaus aukojų padėkos Mišias. Pobūvis – iškilminga vakarienė buvo surošta "Lituanikos" sveitinėje. Sukaktuvininkė sveikino vaikai, apjuosę lietuviška juosta, ir įteikė dovanas. M. Vinkšnaitienė yra agronomė. Lietuvoje buvo Fredos sodininkystės ir daržininkystės mokyklos mokytoja. Į Braziliją atvyko pokario metais. Čia ji buvo lietuvių kalbos ir rankdarbių mokytoja, lietuvių katalikų moterų draugijos pirmininkė, Šv. Juozapo lietuvių bendruomenės ir Brazilijos lietuvių bendruomenės aktyvi narė, nekartą išrinkta į valdybą ir tarybą. Rengė bazarus, siuntė paramą Lietuvos "Caritui". Ji yra ateitininkė nuo moksleivės laikų. Sao Paulyje organizavo moksleivės ateitininkus ir jiems ilgai vadovavo bei talkino, kartu su savo jau mirusiu vyru Aleksu. Abudu buvo gabūs artistai – rašė kupletus, juos dainavo kartu su kitais, lietuviškoje spaudoje skelbė savo sukurta poeziją. Galima drąsiai sakyti, kad suaktuvininkė yra viena aktyviųjų kolonijos moterų, jei ne pati aktyviausia. Ilgiausių metų ir Dievo palaimos jai!

Lapkričio 30 d. "Lituanikoje" šaukiamas ateitininkų susitikimas. Kviečiami visi seni ir jauni, visi, kada nors dalyvavę ateitininkų eilėse. Lapkričio 23 d. įvyko LK Šv. Juozapo bendruomenės chorinio metinės koncertas. Choro vadovauja profesorė Elvira Kičiauskaitė-Beluci, talkina Audris Tatarūnas ir Caetano Tanquetto. Administraciniais choro reikalais rūpinasi Angelina Dirsytė-Tatarūnienė. J.J.

Lapkričio 30 d. "Lituanikoje"

šaukiamas ateitininkų susitikimas. Kviečiami visi seni ir jauni, visi, kada nors dalyvavę ateitininkų eilėse. Lapkričio 23 d. įvyko LK Šv. Juozapo bendruomenės chorinio metinės koncertas. Choro vadovauja profesorė Elvira Kičiauskaitė-Beluci, talkina Audris Tatarūnas ir Caetano Tanquetto. Administraciniais choro reikalais rūpinasi Angelina Dirsytė-Tatarūnienė. J.J.

London, Ont.

A. a. EDUARDO DANILIŪNO LAIDOTUVĖSE atsisveikinimo kalba pasakyta Gražinos Petrauskienės. "Palydint a. a. Eduardą mums, jį pažinusiems, prieš ašį kyla jo šviesi, kultūringa, entuziastinga asmenybė. Eduardas nuosirdžiai mylėjo gerį ir grožį, ar tai būtų žmonių sukurta meno, ypač muzikojė.

Dar būdamas Vokietijoje padarė žymų įnašą steigiant garsųjį "Dainavos" ansamblį, dar ir dabar tebeįgyvaujantį. Atvykęs Londonan ankstyvaisiais penkiasdešimties metais, Eduardas visais savo talentais ir organizaciniais gabumais su pilnu įsitikinimu ėmėsi tautinio, kultūrinio ir bendruomeninio darbo.

Eduardo sodrus, melodingas boso balsas darniai skambėjo visose Londono lietuvių choro, kvartetų, kvintetų bei oktetų dainose ir giesmėse iki jo sveikata tai leido. Jis rūpinosi ne tik Londono, bet ir apylinkės jaunimo tautine, kultūrine bei sportine veikla, dirbo bendruomenės eilėse, ypač reikšdamasis lietuvių ir anglų spaudoje, siekdamas okupuotai Lietuvai teisėtus laisvės. Eduardas ne tik pats aktyviai dalyvavo lietuvių spaudoje, rašydamas įvairiems leidiniams šiame žemyne, bet ir skatino kitus jungtis į šį nedėkingą darbą, savo iniciatyva organizuodamas eilę metų Londone spaudai remti balius. Jam ypatingai rūpėjo okupuotos Lietuvos reikalų reprezentacija ir mūsų kultūros pademonstravimas vietiniams kanadiečiams. Tik ilgos, sunkėjančios ligos lemtis sulėtino ir galutinai sustabdė jo kūrybingumą.

Buvo miela pareiga ir privilegija mums visiems londoniečiams, kaip man ir mano vyrai Edmundui bei daugeliui kitų šį vakarą čia susirinkusių, Eduardui talkinti ir su juo bendradarbiauti jo įvairiuose užsiėmimuose, kurie be jo iniciatyvos nebūtų buvę įgyvendinti.

Mielas Eduardai, draugu, pažįstamų ir ypač Londono lietuvių choro vardu, 1977 metais pasivadinsiu "Pašvaiste", linkiu ir meldžiu Tau angelų chorų palėdos amžino gėrio ir grožio namuose.

Tau, Irena, ir visai šeimai bei giminėms mūsų visų nuosirdžiausia užuojauta šiuo liūdesio metu. Teguožia ir testiprina mus visus Eduardo šviesios asmenybės prisiminimai!" G.P.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagos Marquette parke ruošiamasi atnaujinti Stepui Dariui ir Stasiui Girėnui pastatytą paminklą, kainavusį 11.350 dolerių, atidengtą 1935 m. liepos 28 d. Tada jis buvo dovanotas miestui, bet dabar yra apleistas, vaikų naudojamas žaidimams, ypač jo plokštuma. Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos valdyba praneša, kad atnaujinimas kainuos apie 40.000 dolerių. Reikės pakeisti siurisių plokščių jungiamąsias siūles, pro kurias į vidų patenka vanduo, įtrūkusias ir ištrupėjusias betonines pakopas. Atnaujinimo reikia ir marmuro plokščių paviršiui bei bronzinei paminklo daliai. Miesto parkų komisija sutinka padengti pusę 40.000 dolerių numatytos sumos, o kitą pusę turės parūpinti lietuviai. Aukos jau pradamos rinkti.

Romas Šidlauskas, gimęs 1925 m. spalio 25 d. Lietuvoje prie Kėdainių, gyvenęs Niujorko valstijos Richmond Hill vietojė, išskankintas ilgos vėžio ligos, mirė rugpjūčio 10 d. Po Mišių Apreikimo parapijoje velionies palaikai buvo sudeginti laidotuvėms Lietuvoje. Velionis buvo įsijungęs gen. P. Plechavičiaus "Vietininkų rinktinė" ir patekęs nelaisvėn. Liko penki vaikai ir devyni vaikaičiai. Velionies šeima jo atminimą prašė pagerbti aukomis Lietuvos našlaičiams, pasiūstomis per Religinę šalpą.

Brazilija

Tautos šventė, susieta su Šiluvos Marija, buvo pradėta Šv. Juozapo šventovėje lietuvių klebono kun. Petro Rukšio, SDB, anšaustomis Mišiomis. Šiluvos Marijai buvo skirta procesija aplink šventovę. Minėjiman salėje negalėjo atvykti Lietuvos garbės konsulas Jonas Valavičius, turėjęs dalyvauti Brazilijos nepriklausomybės šventėje. Visi pasigedo ir tautinių šokių ansamblio "Nemunas", nespėjusio sugrįžti iš gastrulinės išvykos Suzano mieste.

Šv. Juozapo parapija ir šventovė, pastatyta 1936 m. Sao Paulo Villa Zelinios priemiestyje vikaru dirbūso kun. Benedikto Suginto (1895-1972), dabar jau yra Brazilijos katalikų kontrolėje. Jos klebonas – brazilas, pakeičęs ligšiolinius lietuvius. Kun. Petras Rukšys, SDB, tik laikinai yra paliktas šioj parapijoje mažumą turinčių lietuvių klebonu. Lietuviai parapiječiai paskutiniame posėdyje skundėsi, kad jiems nuo vartų sunku patekti klebonijon pas kun. P. Rukšį, SDB. Esą dabar sunkiau pasiekti ir Šv. Juozapo lietuvių draugijos posėdžiai bei savaitraštukas "Mūsų Lietuva". Jiems žadama praplauti nuo gatvės vartų į lietuviškos veiklos institucijas vedantį priėjimą.

Vokietija

Lietuvos neužmiršta dešimt Vokietijos Lipės sritys verslininkų, finansininkų remiančių labdaros organizaciją pagalbos reikalingiems vaikams "Kinder in Not". Jos vardu "Raudonojo kryžiaus" klinikinė ligoninė Kaune buvo

atvežta net 27 tonos įvairių medikamentų, žaislų ir drabužių vaikams, praustuvų ir net baldų. Daugiau nei 200.000 vokiškų markių kainavusios labdaros siunta buvo išdalyta keliuose vaikų namuose, nuvežta ir Kaune veikiančion vokičių evangelikų liuteronų šventovėn.

Britanija

Tautos šventės minėjimas Britanijoje buvo surengtas 1997 m. rugsėjo 6 d. Nottinghamo ukarainiečių klube. Jis buvo susietas ir su DBLS veiklos penkiasdešimtmečiu. Minėjimo dalyvius pasveikino DBLS Nottinghamo skyriaus pirm. Julius Damaševičius. Pagrindinis pranešimas buvo DBLS centro valdybos pirm. Jaro Alkio, kalbėjusio apie šios organizacijos įsteigimą. Jos atliktus darbus yra surašęs Kazys Barėnas savo dviejoje "Britanijos lietuvių" knygoje. Minėjimo dalyvius pasveikino Lietuvos ambasadorius Justas Paleckis. Programą užbaigė iš Lietuvos atvykusio "Ainių" ansamblio vadovo Petro Venclovo skaitomi eilėraščiai, ansamblio papildyti dainomis. Antrosios dalies dainos priminė lietuviško sodžiaus dienas.

Lenkija

Seinų parapijos lietuvių choras su vargonininku ir nemaža grupe kitų lietuvių, lydimi kun. Romo Zdanio ir kun. Česlovo Bagano, spalio pradžioje viešėjo Lietuvoje. Jie lankėsi Kryžių kalne ir Šiluvoje. Kalne buvo pastatytas ir pašventintas Seinų parapijos kryžius, o Šiluvos mažoji šv. Mergelės Marijos gimimo bazilikoje prie stebuklingojo Dievo Motinos paveiklo Mišias parapijiečių ir mokytojų intencija koncelebravo kun. R. Zdanys, kun. Č. Baganas ir iš Vilniaus atvykęs kun. Rolandas Makrickas.

Vasarą buvo suorganizuota maldininkų kelionė iš Baltstogės per Gudiją į Lietuvą. Jie nešė penkių metrų kryžių iki Aušros Vartų Vilniuje ir jį planavo palikti Kryžių kalne. Apie šią kelionę rašė lenkų laikraštis "Gazeta Wyborcza", o ją priminė ir "Aušra".

V. Kst.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduoju, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitę, B.A.**, pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mieia jums patarimus. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo.....6.25%
santapas2.25%	nekiln. turto 1 m.....5.850%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%	
INDĖLIJAI:	
90 dienų indėlius.....2.50%	
180 dienų indėlius.....2.75%	
1 m. term. indėlius3.25%	
2 m. term. indėlius4.00%	
3 m. term. indėlius4.25%	
4 m. term. indėlius4.75%	
5 m. term. indėlius5.25%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.3.25%	
2 m. ind.4.00%	
3 m. ind.4.25%	
4 m. ind.4.75%	
5 m. ind.5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE INTERAC KORTELE

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- LAUGE NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCATER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-74

Lietuvos prezidento rinkimų VYTAUTO LANDSBERGIO centrinis štabas**Mieli tautiečiai!**

Išėjimas lietuvių visuomet buvo jautrus Lietuvos reikalams. Artėja Lietuvos prezidento rinkimai. Norėdami, kad mūsų šaliai vadovautų žmogus, kuris atsakingai rūpintųsi valstybės apsauga ir tinkamai atstovautų Lietuvai, prašome paremti prof. Vytautą Landsbergį.

Prof. Vytautas Landsbergis šiuo metu yra vienintelis Lietuvos politikas, plačiai žinomas visame pasaulyje ir gerbiamas daugelio kraštų vyriausybės vadovų. Mūsų kandidatas gabus ir itin patyręs užsienio politikoje, o tai labai reikalinga Lietuvai, siekiant narystės NATO ir Europos sąjungoje.

Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) džiaugiasi, didžiuojasi Jūsų pagalba ir kartu dėkoja išėjimui lietuviams už jau suteiktą paramą. Tikimės, kad ir dabar svariai paremsite prof. Vytauto Landsbergio kandidatūrą valstybės prezidento rinkimuose.

Prašome pasinaudoti mūsų paruoštu paramos lapu. Po rinkimų visos aukos bus paskelbtos Lietuvos spaudoje, o Jums išsiųsime nuoširdžias padėkas.

Su viltimi žvelgiame į ateinančius rinkimus, tikėdami, kad jų baigtis bus palanki Lietuvai.

Iš anksto Jums dėkojame –

Rimantas Pleikys,
Centrinio rinkimų štabo vadovas

Vytautas Bireta,
Centrinio rinkimų štabo atstovas ryšiams su išėjimais

LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMŲ VYTAUTO LANDSBERGIO CENTRINIS ŠTABAS**PARAMOS LAPAS**

Siunčiu paramą prof. Vytauto Landsbergio Lietuvos prezidento rinkimų vėjui.

Paramos suma..... **ČEKIUS RAŠYTI: Prof. Vytautas Landsbergis**

PARAMĄ SIŪSKITE PASIRINKTU ADRESU:

V. Landsbergio Centrinis rinkimų štabas
P.O. Box 2942
2000-LT, VILNIUS
LITHUANIA

Tėvynės Sąjunga
Box 212 Station D
EOBICOKE, ON, M9A 4X2
CANADA

Pavardė..... Vardas.....

Nr., gatvė..... Miestas.....

Provincija..... Pašto kodas.....

Parašas..... Data.....

Baltiečių moterų tarybos metiniuose pietuose Westin Harbour Castle viešbutyje lapkričio 1 d. susirinko gražus būrys lietuvių. Sėdi (iš k.) S. Piečaitienė, D. Lapienė (su sūnumi Luku), Baltiečių moterų tarybos lietuvių skyriaus pirmininkė Irena Vibrienė. Stovi I. Meiklejohn, G. Kochalskienė, D. Dargienė, G. Balčiūnienė, J. Pacevičienė, V. Balsienė

Karaliaučiaus sritis - grėsmė kaimynams**VYTAUTAS ŠEŠTOKAS**

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje karą laimėjusios valstybės, pataikaudamos Sovietų Sąjungai, laikinai pavedė Karaliaučiaus sritį jos valdžiai.

Karo pabaigoje padarytas sprendimas „laikini“ jau tęsiasi 52 metus.

Prieš septynerius metus Lietuvai atgavus nepriklausomybę, išėjimui lietuvių, gyvenantieji Amerikoje, matydami gresiantį pavojų Lietuvos nepriklausomybei, kreipėsi į Amerikos kongresą, prašydami priimti

rezoliuciją nurodantią Rusijos karinėms pajėgoms palikti šį kraštą.

Savo laiku Los Angeles mieste labai stipriai pasireiškė visuomeninė Angėlė Nelsienė ir kiti, ragindami išėjimui lietuvių siųsti laiškus, telegramas, skambinti telefonu į Vašingtoną, prašyti šį svarbų reikalą spręsti specialia kongreso rezoliucija, liečiančia sovietinės kariuomenės atitraukimą iš Karaliaučiaus srities.

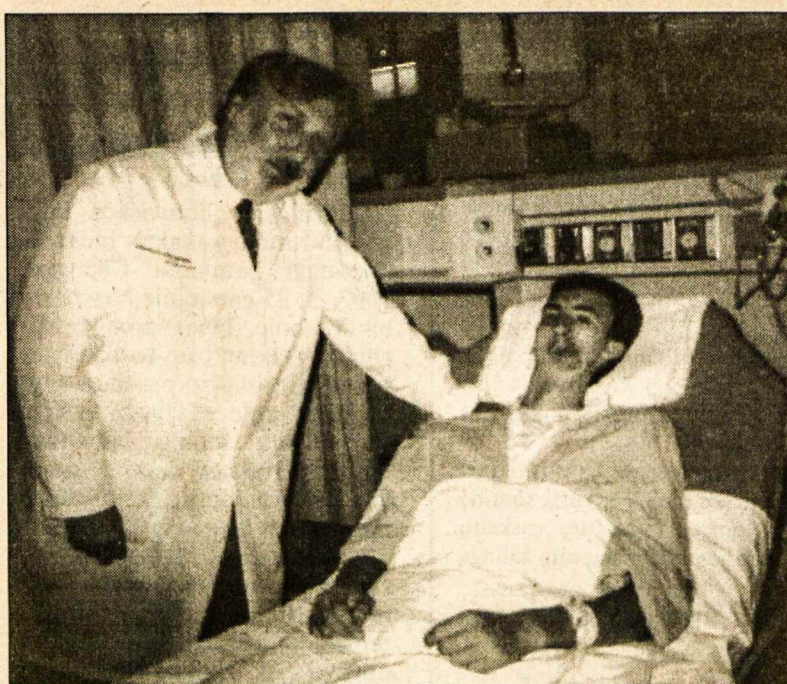
Deja, tos pastangos nebuvo sėkmingos. Jeigu šis klausimas būtų buvęs iškeltas ir priimtas

Amerikos kongreso rezoliucijoje, Rusija jo nebūtų vykdžiusi. Vienas kelias belieka – karinė Amerikos jėga. Dabar šiuo reikalu susirūpino ir lenkai. Jų savaitraščiui „Czas“ korespondentas rašo: strateginiu požiūriu toli ir priekį išsikūsi karinė rusų bazė didesne dalimi atlieka agresyvių vaidmenį. Esą nekelti taip pat abejonių ir tai, kad kilus rimtam konfliktui Rusijos kariuomenė privalės eiti per Lietuvą arba Lenkiją, arba per abi iš karto, nes priešingu atveju bazė būtų sutriuškinta. Ir tai nepriklausomai nuo to, ar šiame konflikte dalyvaus Lietuva ir Lenkija.

Pasak autoriaus Jacek Milewski, Karaliaučiaus sritis yra ypatinga, nes rusų imperijos kariuomenė išsidėsčiusi prie pat Lietuvos ir Lenkijos sienų. Jis tvirtina, kad niekas, išskyrus Rusijos vadovus, nežino kokios karinės jėgos čia sutelktos. Manoma, kad Karaliaučiaus srityje yra 150-200 tūkstančių rusų karių. Oficialiais duomenimis, čia yra 850 tankų, apie 1.000 šarvuotųjų, 460 vamdžių artilerijos, raketos, galinčios nešti branduolinius užtaisus, labai didelis karinis laivynas, sutelktas kariniame Baltijos jūros uoste.

Rusija siūlo Lietuvai savo protektoratą. Ką tai reiškia tokios vienpusiškos garantijos, žino kiekvienas. O pagaliau nuo ko Rusija gins Lietuvos suverenumą? Ar nuo Lenkijos, Suomijos, Vokietijos, nuo imperalistinių JAV ketinimų?

Tad kam gi Lietuvai reikalinga Šiaurės Atlanto sąjunga (NATO), jeigu Rusija ją globo? Čia ir išlenda yla iš maišo: aiškiai matyti, kodėl Rusija visą laiką priešiną Lietuvos įstojimui į ŠAS. Mat Rusija nenori išleisti Baltijos valstybių iš savo įtakos sferos. Jei Lietuva būtų Rusijos protektorate, būtų daug lengviau rusų kariuomenę ir ginklus gabenti per Lietuvą.

Tomas Auryla iš Lietuvos Klivlande prieš operaciją su amerikiečių chirurgu dr. Jerald Goldberg'u

Artimo ir motinos meilės dovana**AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ**

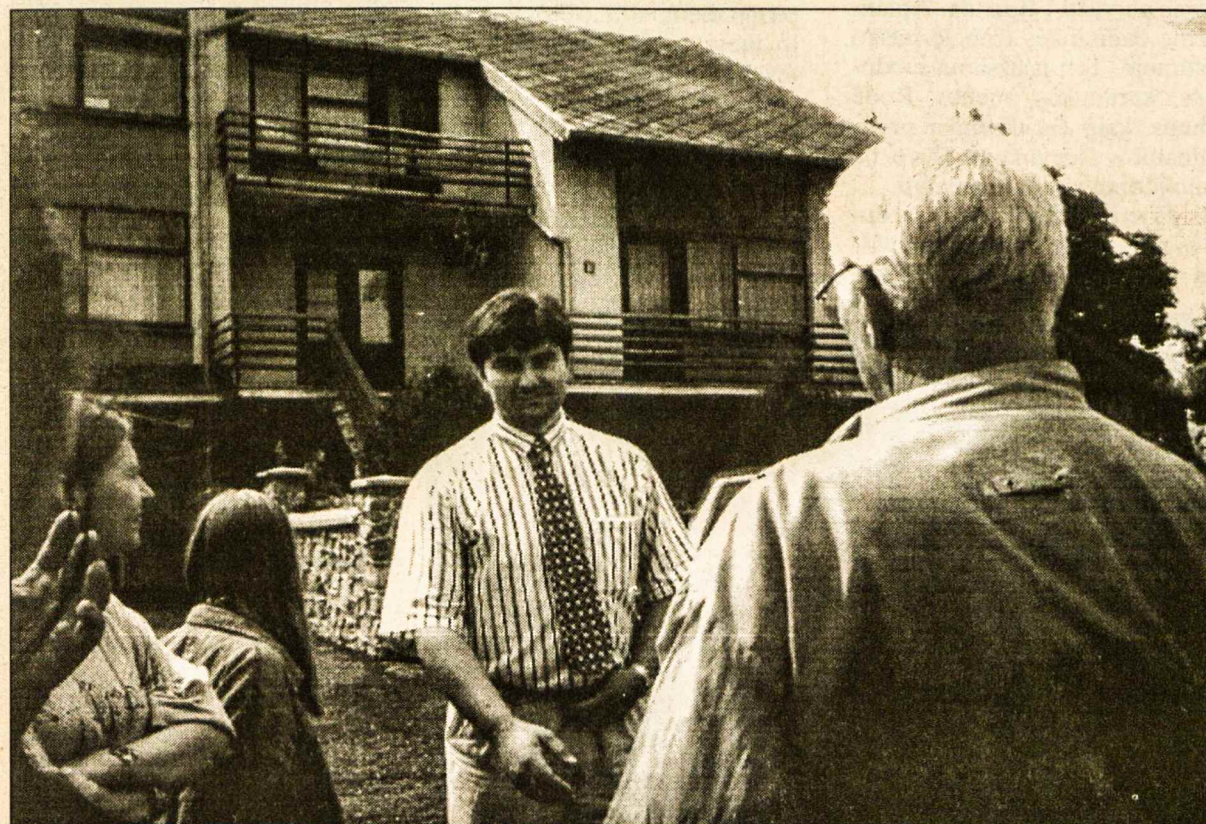
Klivlando lietuvių buvo sukrešti, bet ir džiaugėsi, perskaitę 1997 m. spalio 15 d. milijoninio tiražo „Plain Dealer“ straipsnį: „Lietuvis berniukas naujai žvelgs į gyvenimą po veido operacijos“. Virš straipsnio didoko formato nuotraukoje ties Universiteto ligoninės dantų klinika stovi Tomas Auryla su savo motina Janina. Straipsnyje cituojami operaciją darę gydytojai, taisę nuo gimimo sužalotą veidą. Jis gimė be smakro, su iškreipta burna. Jam sunku kalbėti, šypsena sukelia skausmą, maitinasis skystu maistu ir tik atsigulęs. Medicina tą negalią apibūdina kaip „hemifrania microsomia“.

Gražaus sudėjimo jaunuolis Tomas gimė 1980 m. gegužės 10 d. Jis su savo motina ir chirurgu dr. Vyta Gryksu iš Klaipėdos į Klivlandą atvyko spalio 14 d., o spalio 16 d. rytą universiteto dantų klinikoje jam buvo padaryta veido ir smakro aštuonias valandas užtrukusi operacija, kurią darė klinikos dekanas prof. dr. Jerald Goldberg, padedamas veido chirurgijos specialisto dr. Paul Bertin ir dr. Gryks. Straipsnyje pastebima, kad tokia operacija kainuotų per 100,000 dol., bet tiek operacija, tiek ligoninės paslaugos jam buvo nemokamos („Vilties partnerystės“ („Partnership in Hope“) komiteto dėka. Tai vienas iš keturių Gražinos Kudukienės įsteigtos Klaipėdos-Klivlando miestų „seserystės“ programos komitetų, kurį sudaro Amerikos ir Lietuvos gydytojai, savo patarnavimus teikiantys be atlyginimo. To komiteto darbus koordinuoja klivlandietis dr. Gintas Sabataitis. Būtinios išlaidos padengiamos iš aukų.

Turėjau progą pasikalbėti su Janina Auryliene ir Tomu, kuris, įsipaatinęs ant sofos Lietuvių sodyboje, Danos Čipkienės globoje, stebėjo televiziją. Gėrėjauosi jo maloniu veidu ir pradėjau pokalbį, nors jis negalėjo kalbėti, bet susikalbėjome žvilgsniais ar galvos linktelėjimu. Pjūvių nesimatė, bet dar yra randai abipus kaklo. Smakro suformavimui buvo panaudotas jo klubo kaulas.

„Mano maldos buvo išklauskos“, sentimentaliai, bet ir su džiaugsmu kalba Janina Aurylienė. Operacija sūnų išvaduos iš suvaržymo, bet tai nereiškia, kad jis turės tobulą veidą – jis bus tik žymiai pagerintas. Dabar yra sutvarkyti dantys, burnos vidus ir liežuvis, bet dar ilgai truks, kol jis galės normaliai valgyti ir kalbėti. Birželio mėnesį jį operavę chirurgai atvyks į Klaipėdą, o iki to laiko reikės įdėti daug darbo, pastangų bei mankštos Tomo veidui sunormalinti. Motina ir sūnus į Lietuvą grįžo lapkričio 24 d.

Tas sėkmingas projektas yra artimo meilės ir labdaros įgyvendinimo konkretus įrodymas, kai beviltiškumą naikina gera valia krikščioniškos meilės idealo šviesoje.

1997 m. vasarą besilankant Seinijos srityje prie vieno ūkininko sodybos

IŠ GYDYTOJO UŽRAŠŲ**“Geras vaistas”****MED. DR. LEONARDAS POVILIŪNAS, Vilnius**

Vasara pačiame karštume. Sekmadienis. Ankstyva popietė. Pro atvirus ligoninės langus skaisi saulė lieja savo spindulius į palatas. Ligoniniai tik ką pavalgę pietus, ruošiasi popietiniam poilsiui. Šiandien budžiu, tad, kol kas nors iškviestį į palatą, skaitau vakar dienos laikraštį.

Įėjus durininkė praneša:

– Kažkokia mergina būtinai nori pasikalbėti su budinčiu gydytoju.

– Tegu ateina.

Į kambarį įeina apie 18 metų mergina. Ji apsirengus šviesia su žalsvais taškučiais suknele. Jos šviesūs plaukai supinti į kasa, kaip rusių.

– Jūs dėl ligonio? – klausiu.

– Taip, dėl ligonės, o ligonė yra mano mama, dabar namuose, – sako ji rusiškai. – Vilniuje gyvena mano teta, tai ji man paratė pasitarti su jumis. Mes gyvename N rajone.

– Tai jums reikėtų kreiptis į N rajono gydytojus!

– Mama sako, kad Vilniuje gydytojais geresni. Ligoniniai iš N dažnai gydosi Vilniuje.

– Tai koks reikalas?

– Mama susirgo prieš 3 metus. Kreipėsi į N rajono ligoninę. Nustatė skrandžio vėžį ir pasiūlė operaciją. Mama manė, kad operacijos neišlaikys, todėl jos atsisakė. Tuo pačiu metu kaip mama susirgo mūsų kaimynė. Jai taipogi nustatė skrandžio vėžį ir rekomendavo padaryti skrandžio rezekciją. Kaimynė nesutiko. Kaimynės žentas su žmona, paskaitę knygą apie „gydomąsias jėgas“, kur įvairias ligas siūloma gydyti naminių vaistais, pradėjo savo uošvę gydyti šlapimu. Kaimynė nenoriai gerė „vaistus“, bjaurėjosi jų skoniu, nors nei žentas, nei kaimynės dukterė nesakė, kad kasdien ligonei duoda išgerti jos šlapimo, tik vaikai (mano draugė) pastebėjo, kad motina močiutės šlapimą sumaišo su pienu ir duoda jai gerti.

Kaimynės dukterė pasiūlė ir mano motinai „gerų vaistų“, bet nepasakė, kad tai šlapimas. Man kaimynės vaikai pasakė, kad tėvai močiutei kasdien į pieną pripila apie trečdalį stiklinės šlapimo. Kai kaimynė atnešė mamai apie litrą „gerų vaistų“, tai mamai pasakiau, ką iš kaimynės vaikai sužinojau, kad tai šlapimas.

Mama nepatikėjo, kad galima gerti šlapimą ir kad tie „vaistai“ – šlapimas. Mama sako: – Išbandykim. Jei katė nelaks, tai „vaistai“ negerai... I nedidelę pieno lėkštę pripyliau trečdalį stiklinės atnešto „vaisto“ ir daviau lakti katei. Ji apuostė lėkštę su pienu, pradėjo čiudėti ir pasitraukė. Po to pastačiau šuniui. Tas tik pauostė, bet nelakė. Tada vaistus išpyliau į srutų duobę.

– O jūsų kaimynė dar gydo si tais „vaistais“?

– Ne, ji jau nebegyvena. Kai nesutiko daryti operacijos, tai gydytojai pasakė, kad metus ji dar gali pagyventi, nes dar tik vėžio pradžia ir pats laikas ope-

ruoti, kol jis dar neišplitęs į kitus organus. Bet kaimynė po gydymo šlapimu išgyveno tik du mėnesius. Kaimynės žentas nuvažiavo pas gydytojus ir pradėjo jiems prikašioti: – Girdi, sakėt, kad išgyvens metus... o ji išgyveno tik porą mėnesių.

– Ar gydėt ligonę? – paklausė gydytojas.

Žentas pasakė, kad yra knygų, kur nurodyta, kaip gerai ligoniniai išgyja vartodami šlapimą. Taigi ir jis su žmona davė uošvei kasdien gerti šlapimo.

– Medikai niekada ligoniu nekenkia, o stengiasi jam padėti. Gydymas šlapimu yra ligonio dar didesnis sargdinimas, – sakė gydytojas.

Tada ir aš pradėjau merginai aiškinti:

– Šlapimas, kaip ir išmatos iš organizmo pašalintos, kenksmingos medžiagos. Jei organizmas negali pašalinti šlapimo, atsiranda vadinamoji anurija, tai po 4-6 parų žmogus numiršta dėl organizmo apsinuodijimo nepašalintais azoto apykaitos produktais bei kalio druskomis. Jei organizmas nepajėgia pašalinti šlapimo, tai įvairios šlapime esančios medžiagos sukelia mėslinginius traukulius, širdies darbo susilpnėjimą, sąmonės netekimą – aukštesnių nervinių centrų paralyžių. Manoma, kad organizmui labiausiai pakenkia baltymų apykaitos produktai bei virškinamajame kanale esančios puvimo suardytos baltyminės medžiagos, kurios, negalėdamos pašalinti su šlapimu, persisunkia į kraują. Kraujyje padaugėja kalio jonų, kurie sutrikdo širdies darbą.

Mergina prisiminė, ką pasakėjo atvykęs iš N rajono ligoninės mirusios kaimynės žentas. Sako:

– Gydytojas pakeltų balsu kaltino. Jūs sergančią vėžiu ligonę, kurios organizmas nuodijamas vėžio ir kuri nepajėgia, kaip sveikas žmogus, atsisipirti nuodingoms medžiagoms, kiekvieną dieną ją nuodijot šlapimu.

Kai mamai papasakojo, kas kaimynei nutiko ir ką kaimynės žentui sakė N rajono gydytojas, ji nusigando ir kuo greičiausiai nuvyko į ligoninę. Prieš dvejus metus jai pašalino skrandį. Sakė, kad jokio kitokio gydymo nereikia, nes ji laiku atvyko ir laiku operuota.

Dabar mama sustiprėjo, dažnai valgo, tik vengia kepto, rūkyto maisto, dirba kolūkyje. Niekas jai neskauda. Kartais papučia vidurius, tada ir paskauda, bet tai trunka neilgai.

Kaime moters šneka, kad vėžys gali skrandyje atsinaujinti, o kad jis neatsinaujintų, pataria gerti šlapimą...

– Mama liepė paklausti, ar vėžys gali atsinaujinti ir ar galima nuo to apsisaugoti?

– Jau pats gyvenimas ir jūsų kaimynės patirtis parodė, kad vertojant gydymui šlapimą, organizmas ilgai neišlaiko ir prieš laiką numiršta.

Jūsų mamai N rajono gydytojai teisingai sakė, kad šlapimas yra kenksmingas. Organizmas žalingas medžiagas pašalina su šlapimu.

Kasmet jūsų mamai reikia tikrinti sveikatą N rajone. Jei pasireikš kokie nors vėžio atsinaujinimo simptomai, skausmai pilve, silpnumas, temperatūros pakilimas, mažakraujystė, tai reikia kreiptis pas N gydytojus. Jie pasakys, kaip toliau gydytis.

– Ačiū. Aš viską mamai papasakosiu, – tarė atsisveikindama mergina.

• Didžiulius žmones lydi kančia, kaip kalnus audra. Bet ant jų kėturų lūžta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Hamados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Mieli tautiečiai

Daugiau kaip prieš septynerius metus atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Per šį laikotarpį pasiekta nemažai: įtvirtinta demokratine santvarka, pradėtos ekonominės, socialinės ir kitos reformos, užmegztį santykių su užsienio valstybėmis bei tarptautinėmis organizacijomis. Tačiau Lietuvoje dar esama daug neišspręstų problemų. Pirmiausia, svarbų paspartinti laisvosios rinkos principais pagrįstą ekonomikos reformą, panaikinti korupciją, pradėti efektyvią kovą prieš organizuotą ir individualų nusikalstamumą, įteisinti valstybės pareigūnų ir tarnautojų atsakomybę žmonėms, plėtoti krašto nudienos interesus paremtą užsienio politiką.

VALDAS ADAMKUS į Lietuvos prezidentus kandidatuoja siekdamas šių tikslų įgyvendinimo. Jis puikiai supranta, kad vienas žmogus stebuklų nepadarys. Tačiau Prezidentą renka visi piliečiai ir Konstitucija jam suteikia svarias valstybės vadovo teises. **Valdai Adamkui** laimėjus rinkimus, jis prezidento instituciją suaktyvins ir padarys naujos politikos ir reformų centrą.

VALDAS ADAMKUS nėra įsipareigojęs siauriems politiniams ar ekonominiams interesams. Mes įsitikinę, kad jis sutelks plačią partijų ir visuomeninių organizacijų koaliciją. **Valdas Adamkus** siekia atkurti tautinę santarvę, kuri vienijo Lietuvą Atgimimo pradžioje. Nepagrįsti kaltinimai ir amžinas praeities sąskaitų suvedinėjimas turi baigtis. **Valdas Adamkus** dės visas pastangas, kad sustabdytų jaunai demokratijai taip žalingą visuomenės supriešinimą.

Suprasdami, jog šiuo kritišku laikotarpiu reikia valstybės vadovo, kurio principai, patyrimas ir ateities vizija padės Tėvynės šviesesniai rytojui, kviečiame paremti **Valdo Adamkaus** kandidatūrą.

UŽ VALDĄ ADAMKŲ – UŽ LIETUVOS ATEITĮ!

A. D. Artiškoniai, Gr. Balčiūnienė, V. Balsienė, dr. E. J. R. Birgiolai, A. S. Ciplijauskai, dr. A. V. Dailydės, dr. S. Dubickas, A. Duliūnas, R. Duliūnas, S. Egan, A. Jagelienė, E. Jurevičius, V. Jurevičiai, V. Kulnys, dr. R. Karka, B. Mackevičius, J. Lasienė, K. Lazauskas, V. L. Matulevičiai, T. J. Matuliai, J. I. Meiklėjoh, P. S. Meiklėjoh, V. G. Meilai, R. Narbutas, V. Pacas, A. S. Pacevičius, dr. A. L. Pacevičiai, dr. A. S. Pacevičiai, J. Pacevičienė, V. Puodžiūnas, V. V. Saccocchia, prof. V. Samonis, G. D. Sakai, R. Sakutė, dr. A. B. Salkai, B. P. Sapliai, dr. R. S. Sapliai, G. E. Šernai, A. Šileika, J. Šileika, J. A. Šimkai, R. N. Sriubiškiai, E. Stravinskas, M. B. Stundžia, A. G. Valiūnai, dr. M. D. Valadkos, J. J. Zenkevičiai, J. V. Zenkevičiai.

Čekius prašome rašyti: Adamkus For President of Lithuania

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas,
999 College St. Toronto, Ont. M6H 1P8

"Parama" lietuvių kredito kooperatyvas,
1573 Bloor Street W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Valdo Adamkaus rinkimams paremti siunčiu _____ dol.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Skelbti spaudoje _____ **taip** _____ **ne** _____

“Aukuras” keliauja per Lietuvą

Iššvermingasis Kanados lietuvių mėgėjų teatras “Aukuras” su išeivijos rašytojo Vytauto Alanto komedija “Anapus uždangos” 1997 metų vasarą aplankė daugelį Lietuvos miestų

MARIJA KALVAITIENĖ

Hamiltonas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Palangoje

Rytojaus dieną – spektaklis Palangoje. Turėjome dar laiko pasveikinti jūrą, pasimaudyti, pasikaitinti saulėje. Diena buvo be galo karšta, kaip ir visos iki šiol mūsų gastrolės.

Pajūryje – virtinės poilsiautojų. Žmonės ištisai juda – vieni eina į pajūrį, kiti grįžta į miestą. Kavinės, restoranai perpildyti. Maistas skanus, visur švara. Parduotuvėse pilnos lentynos įvairiausių maisto gaminių, vaisių.

Mums buvo malonu matyti taip plačiai išreklamuoją “Aukuro” atvykimą. Didelės spalvingos reklamos languose, ant sienų, ant reklaminių lentų, net per visą Vytauto gatvę, nuo vieno stulpo iki kito, ištiestas didžiulias plakatas žiūrovų kvietė į “Hamiltono lietuvių dramos grupės ‘Aukuras’ vaidinimą”.

Ir pajūryje nuolat girdėjom pranešimus per radiją, kad 20 v. “Aukuras” vaidins linksmą komediją.

Nepaisant šilto, gražaus vakaro, salėje prisirinko daug žiūrovų. Ilgai stovėdami pjo, sveikino, apdovanojo gėlėmis.

Sekanti diena buvo skirta poilsui. Aplankėme gražią Palangos šventovę, klausėmės nuostabaus choro giedojimo. Maldininkai vos tilpo šventovėje. Jautėme iš širdies plaukiančius pamokslininko žodžius.

Popietę praleidome prie jūros. Diena neįdomiai karšta, žmonių minios. Eina ir eina virtinėmis, tarsi plaukia jūros bangos. Žmonės pasipuošę, gražus jaunimas, dailios mūsų lietuvaitės! Stebėjome, kad žmonės nebijo karštos saulės.

Į Šiaulius grįžome kupini išpuodžių ir patenkinti, kad spek-

takliai gerai pavyko. Teko girdėti daug gražių atsiliepimų.

Dar buvo likusi viena laisva diena, tad išvykome aplankyti Kryžių kalno. Kryžiai vis auga, auga... Tą dieną lankėsi lenkų maldininkai. Kunigas atnašavo šv. Mišias. Giedojimo lenkų kalba giesmės. Aplankėme netoliese gyvenančius vienuolius, kurie rūpinasi vienuolyno statyba.

Aplankėme ir Šiaulių oro uostą. Išpuodingai atrodo asfaltuoti privažiavimai, aikštelės, rekonstruotas ir šiuolaikiškai įrengtas oro uosto administracijos pastatas, keleivių salės. Palyginti su tuo, kas anksčiau buvo, viskas nepažįstamai pasikeitė.

Panevėžys, Alytus, Merkinė

Panevėžio teatras jaukus, puiki scena, geros rampos šviesos. Tokioje scenoje vienas malonumas vaidinti. Į spektaklį prisirinko daug žiūrovų. Ir čia spektaklis praėjo su dideliu pasisekimu. Ir vėl ilgi plovimai, sveikinimai, puokštės gėlių.

Iš Panevėžio išsiskirstėme kas kur pas gimines, nes turėjome tris laisvas dienas.

Sekantis spektaklis – Alytuje. Šiauliečiai pranašavo, kad rajonų miestuose salės bus užpildytos žiūrovais, nes teatrai juos rečiau aplanko.

Po sėkmingo pasirodymo Alytuje, pernakvojė, sekantios dienos rytą išvykome į Merkinę. Aplankėme muziejų, nuostabiai gražius audinius audiančias auđėjas, pasirinkome įvairiausias raistas išaustų staltiesių giminiųms parvežti į Kanadą. Aplankėme dailininkės trobelę miško gilumoje. Ten ji užsiima juodosios keramikos menu. Rodė mums, kaip tie dirbiniai pagaminami – išdeginami. Buvo be galo įdomu visa tai pamatyti.

Prie miško trobelės susėdusius mus vaišino skania lietuviška duona, naminiu sūriu, jų

miške surinktais grybais. Tai mums atgaivino. Dar ilgai norėjosi ten pabūti, nes pasakiškai ramu ir gera tokioje aplinkoje, bet privalejome skubėti į Marijampolę, kur mūsų laukė miesto meras ir vakare spektaklis.

Į Marijampolę

Keliaudami gražiausiais Lietuvos keliais, atskubėjome į Marijampolę. Labai nuosirdžiai buvome priimti ir pavašinti. Miesto meras pabrėžė, kad šiandien jiems dviguba šventė: mūsų atvykimas ir penkmečio sukaktis, kai rusai išgabenavo savo kariuomenę iš Lietuvos.

Mūsų spektaklis ypač gerai pavyko. Linksmi nuteikėme žiūrovus, jie mums dėkojo ilgais plojimais, gėlėmis, nuosirdžiais sveikinimais.

Vakarieniavome puikiam restorane. Per vakarienę mums pranešė, kad žuvo Anglijos princesė Diana. Mums visiems buvo didelis smūgis.

Išvykos

“Aukuro” gastrolės ne vien tik buvo darbas, bet ir didelis, didelis malonumas. Suradome laiko nuvykti prie Mažučių šaltinėlio, kur žmonės atvažiuoja pasisemti stebuklingo vandens. Aplankėme Šiluvą, Tytuvėnus, kur nuostabiai atgaivino meilę. Paprastomis dienomis žmonių nedaug, galima ramiai pasimelsti.

Rugsėjo pirmoji

Taip pat buvo įdomu stebėti, kokio didelio masto iškilmės vyksta visoje Lietuvoje rugsėjo pirmą dieną – tai pirmoji mokslo metų diena. Rytą vaikai su tėveliais virtinėmis ėjo ir ėjo į mokyklas. Vaikučiai išpuošti puošniausiais drabužiais, kiekvienas nešė gėles. Jas įteikia savo mokytojus, paskui eina į pamaldas, mokyklos kieme ar salėse vyksta kalbos, sveikinimai. Ši šventė kartojasi kiek-

Pirmoji lietuviška knyga

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Čikaga

Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukaktis buvo iškilmingai paminėta Čikagoje. 1997. X. 25 garsioje Newberry bibliotekoje, buvo surengta Michigan Oakland un-to prof. dr. Leono Gerulaičio paskaita anglų kalba apie Mažvydo raštus, jos turimų senųjų lietuviškų knygų paroda ir muz. F. Strolis vadovaujamo Vyčių choro mažvydinės giesmės.

Spalio 26 d. “Tėviškės” parapijos šventovėje buvo iškilmingos lietuvių evangelikų-liuteronų pamaldos, kurioms vadovavo vysk. Hansas Dumpys, o po pietų – minėjimas Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Minėjimus rengė JAV LB kultūros tarybos Mažvydo katekizmo sukakties komitetas, pirmininkaujamas Nijolės Martinaitytės-Nelson.

Šaltą ir lietingą spalio 26-tosios popietę Balzeko lietuvių kultūros muziejuje 3 v.p.p. Vyčių choras, vadovaujamas muz. F. Strolis, pradėjo giedoti mažvydines giesmes. Pirmininkaujanti Dalia Sokiienė pakvietė žodį tarti JAV LB krašto v-bos pirm. Reginą Narušienę. Nijolė Martinaitė perskaitė Vytauto Landsbergio, Lietuvos seimo pirmininko ir Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties minėjimo valstybinės komisijos pirmininko sveikinimą. Vyčių choras ir sol. Algirdas

Brazis vėl giedoją M. Mažvydo giesmes. Buvo kviečiami visi įjungti į giedojimą arba bent sekti žodžius išdailintuose giesmių lapuose gotiškais raidėmis.

N. Martinaitė, kom-to pirm-kė, sakė: “Mūsų tėvynė Lietuva, blaškoma istorijos audrų, nuo amžių turėjo apsaugą. Tai buvo lietuviškas žodis, tai buvo gimtoji kalba ir knyga”. Ji prisiminė Vokietijos pabėgėlių stovyklose skaitytas knygas: “Kuklios buvo šios knygelės, bet jos buvo mūsų. Jos mus auklėjo ir ugdė. Jos buvo mūsų šviesa ir viltis”. N. Martinaitė kom-to vardu dėkojo LB už suteiktą pagalbą ir nuosirdų bendradarbiavimą.

Paskaita

Dr. Domas Kaunas, Vilniaus un-to profesorius ir Pirmosios liet. knygos 450 m. sukakties valstybinės komisijos sekretorius, kalbėjo apie lietuviškos knygos pradžią. Įžangoje paminėjęs jau išleistą ta proga knygas, Tilžėje steigiamą Mažvydo biblioteką, dr. J. Tumelio rengiamą bibliografiją, pabrėžė, kad tai nebuvo staigmena. Lietuva turėjo raštą ir knygas spausdino lotynų ir kt. kalbomis. Buvo ir rankraštinių knygų įvairiomis kalbomis (lotynų, vokiečių, gudų). Pamažu formavosi ir lietuviško žodžio tradicija. Lietuvos krikšto reikmėms naudotoje raštijoje pranciškonai vartojo lietuvių kalbą. Jie versdavo, rašydavo pamoksus, nes evangeliją reikėjo aiškinti ir lenkų ir lietuvių kalbomis. Epistoliarinė kalba irgi buvo lietuvių. Atsirado ir spausdintų liet. gyvenamosiose žemėse. Spausdinta knyga skatino švietimo plėtrą. Pirmosios lietuviškos knygos pasirodymą paspartino Reformacija.

Dr. D. Kaunas kalbėjo ir apie M. Mažvydo studijas Karaliaučiuje, kur ji pakvietė kuni-

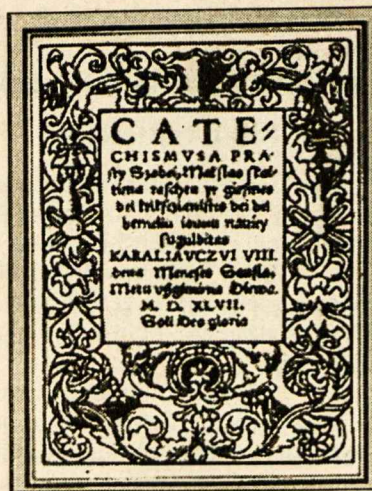
gaikštis Albrechtas. Jo studijos truko tik 1,5 metų nes jis universitetą lankė jau subrendęs, tikriausiai ten tik tobulinosi. Mažvydas į Karaliaučių atvyko su rankraščiais. Pirmoji lietuviška knyga turi 79 psl., spausdinta gotiškais raidėmis. Pavadinata katechizmu, bet ji yra universalinė, sudėtingesnė. Joje yra 6 kūriniai, kurie galėjo būti spausdinti ir atskirai. Tik ketvirtadalis teksto skirta katekizmui.

Ši knyga – tai lietuviškos grožinės literatūros pradžia! Mažvydas viską parengė ir per-tvarkė, nors naudojosi ir kitų medžiaga. Knygos turinys atspindi Liuterio tradicijas. Mažvydas giesmes vertė pats ir knyga pats redagavo lietuvių kalba. Kada pasirodė pirmoji lietuviška knyga? Ar 1547 gruodžio 8? Bet tada gruodis buvo vadinamas sausiu. Esą įrodymų, kad tai netikslu data. Knyga išėjo ne gruodžio mėn. Dr. D. Kaunas sakė: “Niekas nežino ir aš nežinau”. Ir pridūrė: “Pradėkime metus nuo sausio 8 d., gal kada išsiaiškinsime”.

Ar mūsų pirmoji lietuviška knyga yra vėlyva? Palyginus su kitomis pirmosiomis knygomis (lenkų, gudų, jidiš, rusų) pirmoji lietuviška knyga yra dėsningas Europos kultūros reiškinys – ji nėra pavėlavusi!

Baigdamas, dr. D. Kaunas klausė, ką šios sukakties progai reikėtų padaryti? O reikėtų Vilniuje Mažvydo gatvės, nes iki šiol nėra nei gatvių, nei aikštelių jo vardu. Reikia naujų jėgų tyrinėjimams, palyginimams su kitomis pirmosiomis knygomis. Prašė išeiviją įsijungti į šį darbą.

Vysk. H. Dumpys sakė pasigendamas katekizmo turinio aiškinimo ir siūlė, kad teologai turėtų šią spragą užpildyti moksliniais darbais. Jis suminėjo, kad Mažvydo katekizme skatinama santykiuoti su Dievu gimtąja lietuvių kalba.

Kilnojamoji paroda

Silvija Vėlavienė, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos lituanistikos skyriaus vedėja, supažindino su kilnojamoja paroda “Lietuviško žodžio ir rašto kelias”. Ji sakė, kad šia paroda ji norėjo parodyti, kuo Mažvydas yra brangus ne tik mums, bet ir tyrinėtojams iš įvairių pasaulio kraštų, nes Mažvydo tekstai yra labai svarbūs lingvistikos mokslui. Kalbėtoja skatino siųsti lietuviškus laikraščius, žurnalus, knygas į Lietuvą, nes antrasis spaudos draudimas, trukęs 50 m., priverčia atskyrę dvi tautos kultūros dalis: “50 metų neturėjome galimybės pažinti intelektualinio turto, sukurtą čia”. Jau daug knygų į Lietuvą yra persiuta, bet išeivijos knygų Lietuvai nebus per daug. Reikėtų stengtis, kad archyvai ir laikraščiai rinkiniai nepražūtų, o grįžtų į Lietuvą. Ji dar sakė, kad Lietuvoje gauna seniau išleistų knygų, bet trūksta žinių apie naujausias išeivijoje išleistas knygas. Dėl to ji skatina siųsti nors vieną kopiją išeivijoje išleistas knygos, kad ji būtų užregistruota ir patektų į bendrą kultūros aruodą.

Priediniai dalykai

Dr. D. Kaunas pristatė M. Tvarausko (1875) žodyno perspaudą. Tai unikalus ir vertingas lietuvių kultūros turtas. Jis pavadino Tvarauską “amerikonišku lietuviu”.

Šio perspaudo mecenatai buvo valstybinės komisijos apdovanoti sidabriniais medaliais M. Mažvydo 450 metų sukaktį pažymėti (sukurtas dail. Petro Repšio). Medalis buvo įteiktas ir kom-to pirm. N. Martinaitytei, kuri jį priėmė viso komiteto vardu.

Pabaigoje Vyčių choras ir sol. A. Brazis sugiedoją dar kelis giesmių. JAV LB krašto valdybos pirm. R. Narušienė visiems padėkojo.

JAV LB Pirmosios lietuviškos knygos sukakties komitetą Čikagoje sudaro: pirm. N. Martinaitytė-Nelson, D. S. Anyšienė, dr. J. Anyšas, R. Buntinas, vysk. H. Dumpys, dr. A. Kelertas, E. Kulikauskas, R. Kulikauskienė, L. Petrauskaitė-Van der Stoep, D. Šlenienė, dr. G. Subacius, A. Veličkaitė, V. Trumpjonas ir dr. P. P. Zansitis.

Vytautas Kernagis savo koncerto metu 1997 m. spalio 29 d. Toronto Lietuvių Namuose duoda jaunimui progą pasireikšti. Prie mikrofono Emilija Puterytė. Nuotr. D. Blynaitės

Lietuvių jaunimo veikla

Apie Kanados lietuvių jaunimo veiklą pranešimą padarė jos pareigūnė Ona Stanevičiūtė Pasaulio lietuvių bendruomenės seime Vilniuje 1997 m. liepos pradžioje. Iš šio pranešimo matyti, kaip ir ką veikia mūsų šios jaunimas

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga yra Kanadoje gyvenančių lietuvių jaunimo junginys, kuris buria jaunimo organizacijas priklausanti jaunimą ir atskirus asmenis. Šiandien sąjunga yra Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos dalis. Veikia Pasaulio lietuvių bendruomenės ribose, glaudžiai su ja bendradarbiaudama ir bendraudama. Rūpinasi palaikyti ryšius su Lietuvos ir kitų kraštų jaunimu, ugdyti lietuvių jaunime tautinį savitumą ir vienybę, telkti lietuvių jaunimą kultūrai ugdyti, brandinti lietuvių jaunime bendruomenės mintį ir ruošti bendruomeninems uždavimams vykdyti.

KLJS rūpinasi bendru jaunimo veiklos planavimu, derinimu ir pagalbos priemonių parengimu. Pagrindinė kalba yra lietuvių. Vis dėlto KLJS kviečia visus save laikiančius lietuviškas lietuviškai kalbančius ir nekalbantiems prisijungti prie jos veiklos.

KLJS valdyba yra atsakinga už savo veiklą, atskaitomybę ir planų vykdymą metiniam sąjungos suvažiavimui. Suvažiavimas nustato KLJS veiklą, vykdo buvusios tarybos atsakomybę, renka valdybą ir yra aukščiausias KLJS reikalų sprendimo organas. Valdyba renkasi ne rečiau, kaip vieną kartą per mėnesį, o

atskiros valdybos susitinka ir dažniau. Naudojant elektroninį žinių tinklą, ryšiai tarp narių stiprėja. Siekiame šį ryšio būdą gerokai pagerinti ir praplėsti į visas kolonijas. Mes tikime, kad KLJS yra ta organizacija, kurios dvasia dvelkia visose lietuviškoje jaunimo organizacijose. Mes neišskiriame nei skautų, nei ateitininkų, nei sportininkų, jungiame visus, priklausančius šioms organizacijoms, o dar labiau tuos, kurie nepriklauso prie jokios lietuviškos organizacijos.

Mūsų veikla plati ir įvairi: rengiame kultūros vakarus ir linksmauokarus, stengiamės palaikyti ryšius su mažesne kolonijom. Pavyzdžiui, kasmet vyksta ir Kanados sostinė, kur su otaviečiais švenčiame Vasario 16-osios dienos iškilmės. Pajutome, kad Hamiltono mieste lietuviškas jaunimas pradėjo nutilti. Šokome paimti iniciatyvą ten organizuoti pirmąsias lietuvių jaunimo dienas. Šio renginio pirmininkei pasisakė sudaryti organizacinį komitetą, surinkti jaunimą, kuris yra mažai arba visiškai nedaug, ir juos paruošti vadovauti šiam dideliu užmoju. Nariai su entuziazmu, atsakingai dirbo ir parengė įdomią programą, kuri buvo vykdoma keliuose provin-

cijos miestuose. Atvyko jaunimas iš Amerikos, Australijos, Anglijos, Ispanijos ir net iš Lietuvos.

Lietuvių jaunimo dienose vienas tikslas – sustiprinti ryšius tarp jaunų išeivijos lietuvių, burti jaunimą kultūros renginiuose, sporto rungtyne, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos varžybose, pokalbiuose apie socialinius, religinius ir švietimo klausimus. Šios lietuvių dienos pasidarė jau tradicinis renginys. Tais metais tikslas ir buvo paruošti keli atstovai šių metų pasaulio lietuvių devintajam kongresui. Tie atstovai susipažino su Pasaulio lietuvių bendruomenės ir KLJS struktūra ir tikslais. Smarkiai ruošėsi sąžiningai atstovauti Kanados jaunimo poreikiams.

Valdyba pateikė Kanados lietuvių jaunimo veiklos žinias spaudai, skelbė jas “Tėviškės žiburių” laikraštyje ir finansškai parėmė “Zinias” – Australijos žurnalą. Daugiausia perduoda žinias elektroniniu paštu, šelpiame ir bendradarbiaujame su Negalios konsultavimo biuru Vilniuje ir Dvasinės pagalbos centru Klaipėdoje. Atnaujinome ryšius su Kanados latvių ir Kanados estų jaunimo sąjungomis, dalijamės su jais mintimis ir patyrimais. KLJS valdyba rūpinasi, kad lietuvių jaunimas galėtų įsigyti Lietuvos pilietybę. Jaučiame sėkmę, jaučiame jaunimo narių norą dirbti ir jungtis, jaučiame šilumą iš Kanados lietuvių bendruomenės ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybų.

Aukuriečiai su Šiaulių dramos teatro aktorais Marijampolėje prie miesto rotušės su miesto meru prieaakyje

SPORTAS

ARTŪRAS POVILIŪNAS, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkas, šią vasarą lankydamsis Toronte, olimpine juosta pagerbė ŠALFAS-gos pirmininką AUDRIŲ ŠILEIKĄ

Sporto savaitė Lietuvoje

Kaune Lietuvos vyrų rankinio rinktinė Europos čempionato atrankos antrosios grupės rungtynėse 31:26 (15:12) įveikė Šveicarijos reprezentantus. Prieš tai Berne Lietuvos rankininkai šveicarų buvo nugalėję 27:21. Šie rezultatai užtikrino lietuviams antrąją vietą ir kelialapį į pirmenybių baigmės turnyrą. Atrankos turnyro antrosios grupės lentelė: Jugoslavija 10 taškų, Lietuva 7 taškai, Islandija 5 taškai, Šveicarija 2 taškai.

Lietuvos krepšininkai Olandijos Roterdame žaidė antrąsias Europos čempionato atrankos rungtynes D grupėje ir laimėjo prieš Olandijos rinktinę: 88:57 (46:33). Lietuvių pradžmės penketė žaidė: T. Pačėsas, D. Lukminas, A. Karnišovas, V. Praškevičius ir G. Elnikis. D grupės lentelė: 1. Bosnija ir Herc., 2. Lietuva, 3. Kroatija, 4. Estija, 5. Olandija, 6. Islandija.

Lietuvos moterų krepšinio lygos čempionato laimėtojų – Marijampolės "Gijos" ir "Vilniaus Lietuvos telekomo" dvikovą sostinėje laimėjo vilnietės 65:60.

Lietuvos krepšinio A Lygos pirmenybėse abejos rungtynes laimėjo trys pirmąjį komandos – Jonavos "Statyba", Joniškio "Žiemgala" ir Kauno "Drobė-Juta". Turnyro lentelė: 1. "Statyba", 2. "Žiemgala", 3. "Drobė-Juta", 4. "Gargždai", 5. SK "Vadas", 6. "Olimpas", 7. "Taupomasis bankas", 8. "Alga", 9. "Preventa", 10. "Atletas", 11. "Eskalada-Sik", 12. "Farmeka", 13. "Puntukas", 14. "Universitetas-Irv".

Kazanėje vykstančiame 13-ajame Europos klubų šachmatų taurės baigmės turnyre Lenkijos čempionų klubas Varšuvos "Polonia" ("PKO BP", kuriam atstovauja ir geriausias Lietuvos šachmatininkas E. Rozentalis, pirmąjame rate 3,5:2,5 įveikė Izraelio "Herzlija Chess Club". V.P.

Geros pasekmės

Per Graikijos krepšinio žvaigždžių rungtynes Atėnuose "Olimpiakos" puolėjas Artūras Karnišovas įmetė 32 taškus. Lietuvis pagerino šių tradicinių rungtynių, kuriose varžosi europiečių ir amerikiečių komandos, pasekmių rekordą. V.P.

Priėmimas į olimpiadą

II-sios Lietuvos tautinės olimpiados nuostatuose skelbiama, kad iki 1998 m. gegužės 22 d. turi būti paaikšjęs dalyvių skaičius sporto šakomis ir rungtimis. Iki birželio 1 d. Organizacinio komiteto vadovybei turi būti pateiktas sportininkų, trenerių, vadovų, sporto teisėjų bei kito personalo užpildytos anketos ir kiekvieno dalyvio 3x4 cm dydžio nuotrauka. Tautinės olimpiados kortelei gauti.

Užsienio delegacijų atstovai atvyksta ir išvyksta iš Lietuvos savo lėšomis. Olimpiniis komitetas apmoka visas oficialių užsienio delegacijų narių maitinimo ir nakvynės išlaidas 2 dienas iki varžybų pradžios, varžybų metu ir 1 dieną pasibaigus sporto šakų varžyboms. Konkreti užsienio delegacijų atvykimo į Lietuvą data, laikas transporto priemonė bei dalyvių sąrašas pranešami Organizacinio komiteto iki 1998 m. birželio 1 d. Visiems ir visur treniruoti sąlygos yra užtikrintos. Inf.

Lietuvos pašto ženklas, išleistas Vytūnų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių proga. Ntr. M. Pranevičiaus

Skautų veikla

Skautiškos tradicinės Kūčios – gruodžio 14 d. 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Sk. vyčiai ir jų kandidatai parūpina eglutę ir puošia salę, sustato stalus. Vyr. skautės ir kandidatės rūpinasi programa ir jos eiga. Maistą sunėša tėvai, o tvarko tėvų komitetas. Vilkiukas ir paukštytės aplankys Kalėdų senelį su dovanomis. Taip pat prašoma atnešti negendančio maisto, kuris bus perduotas šalpos grupei. Bus renkamos ir gerojo darbelio aukos.

Lapkričio pradžioje "Dainos" skautių draugovė su glėbėja S. N. Simonavičiene, draugininke vyr. sk. I. Petrauskienė ir vyr. sl. L. Stanulyte puikiai iškvilavo James park, pasipraktikuodamos, kaip reikia naudoti kompasą paklydus dieną ir nakties metu. O prityrusių sk-čių dr-vė, vad. vyr. sk-čių R. Birgiolienės ir A. Sergautienės, viename vakarų Toronto parke sodino medelius, atliko skautiškų uždavinių ir padarė gerą darbą.

DLK Vytauto vilkiukų draugovė sutiko glėbotoi vyr. sk. E. Namikienė. Draugininkai sk. vyčiai kand. L. Ruslys ir S. Kulias džiaugiasi jos įsijungimu ir žinio mis. F.M.

Kvebeko politinius siekius, priėmimo pastatę tik Kanados ir Kinijos vėliavas. L. Bouchard nebuvo paskirti pasimatymai su aukščiausio rango pareigūnais, tačiau jis dėl to nerodė nepasitenkinimo. RSJ

Queen Travel International Ltd
ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis!

Į Vilnių: nuo spalio 1 d. specialia sutartimi su Lietuvos avialinija nupigintos žiemos sezono kainos ir pritaikomos skrendantiems iš Halifakso, Montrealio, Otavos, Toronto, Edmontono, Kalgaro ir Vankuverio.

REMKIME SAVĄJĄ ORO LINIJĄ!

Tik mes išrašom bilietus ant LAL bilietų šaknelių!

Tikimės, kad šios kainos yra tikrai geriausios visoje Kanadoje! Pasitarkite – ir tada skambinkite ALGIUI MEDELIUI. Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionę sutvarkysiu telefonu, bilietus pristatom! Asmeniškai susitikti su manimi Queen Travel įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 val. ryto ir 5 val. vak., arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

2.00% už 30-89 dienų term. indėlius
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius
2.75% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
4.00% už 3 m. term. indėlius
4.25% už 4 m. term. indėlius
4.75% už 5 m. term. indėlius
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.00% už RRSP ir RRIF ind.
(variable rate)
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd.pal. sąsk.
(US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....5.25%
2 metų.....5.90%
3 metų.....6.25%
4 metų.....6.40%
5 metų.....6.60%

su keičiamu nuosimčiu.....4.95%

Duodame:

– asmenines paskolas iki \$250,000;
– mortgičius iki 95% įkainoto turto;
– riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
– komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

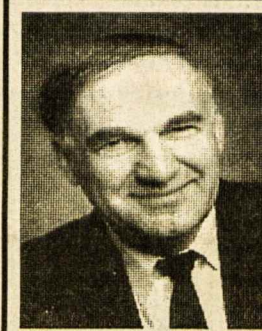
Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gauinama kelioniu drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAİ:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Prieš perkant ar parduodant namą prašau kreiptis į mane.
Kęstutis (Ken) Roudys, agentas
416 239-8881 24 val. pager, namų: 416 231-2367

Parduodamas 4 miegamųjų namas, kuriame galima įrengti raštinę. Tikty daktarui, advokatui, buhalterui, konsultantui ar panašiam profesionalui. Daug vietos automobiliams pastatyti. Geras išvažiavimas į greitkelį, netoli Mineola's prestižiniame rajone, Mississaugoje.

Countrywide WESTIDE REALTY INC.
4214 Dundas St. W. Suite 106, Etobicoke, ON M8X 1Y6
E-mail: kraudys@idirect.com

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

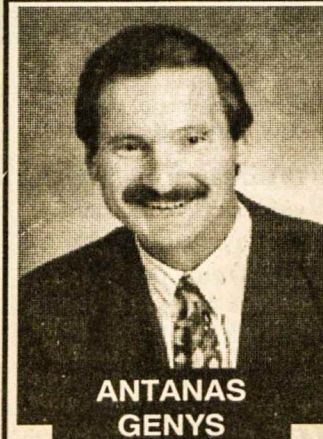
- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

Kreipkitės visomis darbo dienomis

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašu skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

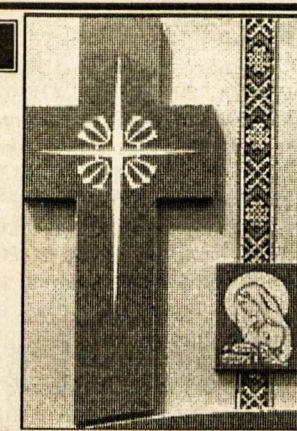
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.2.25%
180-364 d. term. ind.2.50%
1 metų term. indėlius2.75%
2 metų term. indėlius3.50%
3 metų term. indėlius4.00%
4 metų term. indėlius4.25%
5 metų term. indėlius5.00%
1 metų GIC mėn. palūk.2.75%
1 metų GIC met. palūk.3.25%
2 metų GIC met. palūk.3.75%
3 metų GIC met. palūk.4.25%
4 metų GIC met. palūk.4.50%
5 metų GIC met. palūk.5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.3.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.25%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.25%
Taupomąją sąskaitą2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo7.00%
Sutarties paskolas nuo7.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų5.25%
2 metų5.90%
3 metų6.25%
4 metų6.40%
5 metų6.60%
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2, 3 metų4.95%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

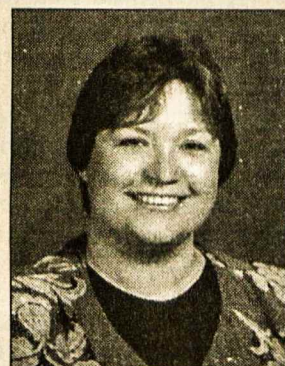
Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalavimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, virkles
• Šaldymo sistemos, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite
JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733
namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1.
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

BURNHAMTHORPE & MILLIKEN PARDUOTAS "condominium" – \$156,900.
BLOOR & HAVELOCK PARDUOTAS namas – \$229,900.

BURNHAMTHORPE & RACINE PARDUOTAS "ungalow" prie parko – \$219,900.

Skambinti

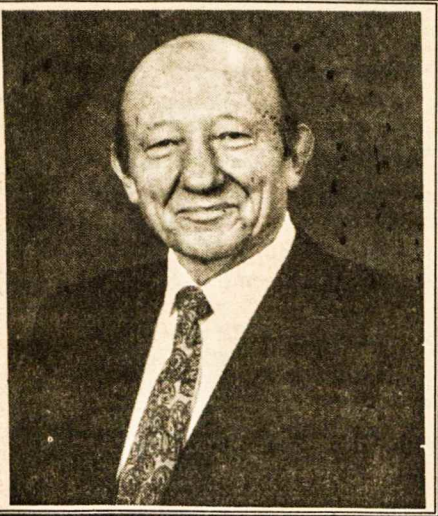
TEODORUI STANULIUI

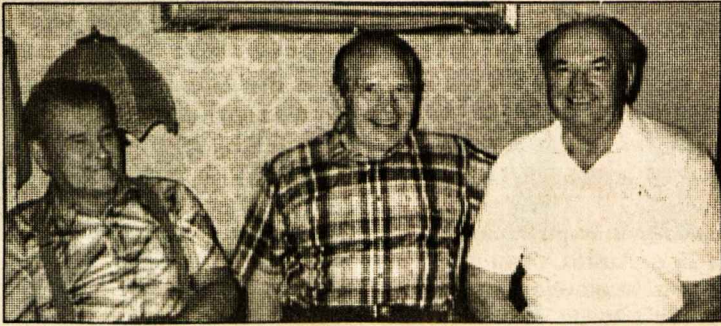
SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Negrižtantys jaunystės metai atgijo vėl prisiminimais...

Lygiai prieš 50 metų su broliais Vladu ir Jurgiu Kiškūnais (kairėje) pasiekiau Kanados krantus. Šimtą jaunų, žvalių, energingų lietuvių, ir dar daugiau kitų tautybių vaikų, laivas "General Stewart" antru transportu nešė visus į nežinomą šalį ieškoti laimės. Išsiskirstėme Kanados miškų platybėse.

Šiandieną mes vėl kartu dalinamės prisiminimais apie kraupius pergyvenimus Lietuvoje ir Vokietijoje Antrojo pasaulinio karo metu. O kur kiti mūsų bendrakeleiviai lietuviai? Būtų įdomu ir su jais susitikti.

Vaclovas Jurevičius,
Toronto, tel. 416 766-7991

Toronto Maironio mokyklos vyresniųjų darželinukų grupė Kaukių dieną. Mokytojos: L. Petrašiūnaitė-Des Rosiers, R. Bačiauskienė, V. Valiulienė, A. Wasowicz
Nuotr. G. Paulionienės

SKAITYTOJAI PASISAKO

RINKIMAI IR SPAUDA

Kokioj Amerikoj gyvena Vytautas Šeštokas ir kokius laikraščius jis seka? ("Prezidento rinkimus artėjant", "TŽ" lapkričio 4). Prie rinkimus Amerikos laikraščiai pilni ne tik jam "priimtinių" apmokėtų skelbimų ("Miegandžio gražuolės už Reaganą", "Gorbačiovo draugai už Bušą", "Svetimos žmonos už Clintoną" ir t.t.), bet ir laikraščių vedamųjų, kuriais už kandidatus pasisakoma. Antai, prieš praėjusio antradienio rinkimus *The Washington Post* ilgu redakciniu straipsniu ragino balsuoti už du demokratų ir vieną respublikoną, kandidatuojančius į tris pagrindinius Virginijos valstijos postus. O vietinis dienraštis *The Fairfax Journal*, taip pat redaktiniu, išvardino visus apylinkėje į valstijos seimą kandidatuojančius ir nedviprasmiškai nurodė, už kuriuos ir kodėl, laikraščio redakcijos nuomone, reikia balsuoti. Taip pat laikraščiai prieš rinkimus dažnai spausdino skaitytų laiškus, giriančius ar peikiančius kandidatuojančius pažiūras ir savo nuolatinių skiltninkų pasisakymus. Amerikoje toks už kandidatus "pasirašymas" yra visuotiniai priėjęs, priimtas ir laukiamas.

Viešas kandidato rėmimas ir skatinimas už jį balsuoti yra demokratinio subrendimo pažymys. Dėl to kultūringi žmonės nesusi-pyksta. Reikia tikėtis, kad ir lietuviško spaudos, tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje, vyks gyvos prezidentinių rinkimų diskusijos ir kad laikraščiai savo nuomones apie kandidatus pareikš. Kuo daugiau pasisakymų, tuo geriau. Tik gerai informuoti ir visapusiškai apsisivietę skaitytojai gali prasmingai balsuoti. Netenka abejojti, jog žurnalistiniu įgudimu ir surinktom žiniom pagrįstos redakcijų nuomonės apie kandidatus tikrai bus išsamesnės ir nešališkesnės, nei partizaniski apmokėti skelbimai. O jei koks atsilikėlis, todėl, kad laikraštis buvo išspausdinta skirtinga nuomonė ir susigalvos – kaip kad Šeštokas gąsdina – neprenumeruoti ir neskaityti lietuviško laikraščio, tai nuostolis jam. Toks tegul tamsus ir numiršta. Arvydas Barzdukas, Falls Church, VA

PREZIDENTO RINKIMAI

"TŽ" 1997 m. 45 nr. Vytautas Šeštokas rašo: "...vieno ar kito kandidato... rėmimas straipsniais, o ne apmokėtais skelbimais, yra netinkama propagandinė forma;" "...duoti apmokėti skelbimai savo rekomenduojamam kandidatui, – priimtina".

Ar tikrai apmokami skelbimai yra geriausia vienintelė forma informuoti skaitytuosius apie bet kurių rinkimų kandidatus, nepaspaudinti straipsnių, skaitytųjų pasisakymų? Ar nebūtų teisingiau Mefistofelis ope-roje "Faustas", kuris sakė: "Vien tik auksas valdo mus?"

V. Š. rašo: "...išsivijos laikra-

čiams būtų netikslu pranešti skaitytojams apie savo rekomenduojamą kandidatą". "Sekant Amerikos spaudą, teko pastebėti... labai retai laikraštis pasisako už vieną ar kitą kandidatą".

Visi didieji Š. Amerikos laikraščiai turi savo politines, ekonomines ir kultūrines linijas. Jos mažiau ar daugiau jaučiamos. Kanadoje visi prieš rinkimus informuoja apie visus kandidatus, bet galutinai pareiškia, kuriuos rekomenduoja. Pvz. "Sun" apie Ontario savivaldybinius rinkimus 1997.XI.10. "Sun" yra vienas didžiausių Kanados dienraščių, turintis specialias laidas didžiųjų miestuose.

Neatrodo pagrįstas bauginimas, kad laikraščiai nustos prenumeratorių, jei spausdins rinkiminius straipsnius. Po pirmųjų Lietuvos prezidento rinkimų neteko pastebėti tokių prenumeratorių pareiški-mų. Bet gerai žinomas pasižymėjęs ir labdara gydytojas Čikagoje, nuolatinis "Draugo" bendradarbis atsakė bendradarbiauti, kai "Draugas" išspausdino apmokėtą skelbimą balsuoti už Brazauską. Skelbi-me nebuvo kalbama apie Brazausko būsimą politinę, ekonominę politiką ar ideologinę linkmę; perspėjama, kad Lozoraitis (prisidėdant Landsbergiui) ives Lietuvą į nelaimę (kokias?). Pirmuosiuose Lietuvos prezidento rinkimuose JAV-se balsavo už Lozoraitį 1803, už Brazauską – 53; Kanadoje – už Lozoraitį 1006, Brazauską – 14. Laikraščių prenumeratų dėl to atsisakymų negirdėta.

Manau, kad straipsniai daug giliau informuoja apie kandidatus nei trumpais posakiais skelbimai.

J. V. Dany, Ottawa, Ont.

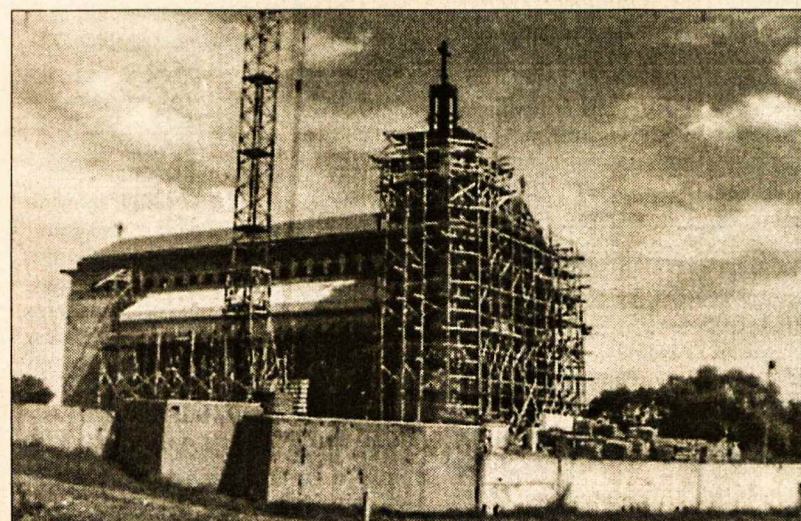
KREDITO UNIJOS LIETUVOJE

Šį rudenį mane aplankė Kaune seniai bemaitytas buvęs klasiokas, gyvenęs su šeima ūkiškai savo tėviškėje (Marijampolės raj.). Jis pasakojė, kad Suvalkijos ūkininkai, remiami Kanados lietuvių, steigia Marijampolėje savo banką. Kaune, taip pat Kanados lietuviams remiant, ruošiami tam bankui specialiai. Ta proga ir jis esąs Kaune, mokosi dirbti su kompiuteriu ir kitų dalykų, kurie bus reikalingi dirbant banke.

Buvau sužavėta Kanados lietuvių, džiaugiausi dėl Suvalkijos ūkininkų ir konkrečiai dėl savo klasioko. Kad tik sėkmė lydėtų šį darbą ir pastangas.

Dalia Duobaitė, Kaunas

Red. pastaba. Čia minimas bankas yra kredito unija, steigiamas Kvebeko provincijos Desjardins kredito unijų centro, kuriam Lietuvoje atstovauja Regina Piečaitienė, ilgą laiką dirbusi Montreale lietuvių kredito unijoje, dabar laikinai gyvenanti Kaune. Jos rūpesčiu kredito unijos jau veikia įvairiose Lietuvos vietovėse.

Lietuvos kankinių šventovė Domeikavoje (Kauno arkivyskupijoje) baigiama statyti. Ji laukia ir išeivijos finansinės pagalbos

PENKERIŲ METŲ KELIAS

Artėjanti 1997 m. gruodžio ke-turioliktoji diena – mums ne eilinė. Tą dieną mes švėsime Toronto muzikės Lilijos Turūtaitės penkerių metų kūrybinį kelią Kanadoje.

Prieš penkerius metus L. Turūtaitė, palikusi gilų pėdsaką meno srityje Lietuvoje, atvyko į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Čia ji įsijungė į Toronto lietuvių bendruomenės kultūrinį gyvenimą – subūrė chorą "Daina", vėliau pradėjo vadovauti ir Toronto vyrų chorui "Aras".

Jos vadovaujamų chorų dainos skambėjo ne tik Toronto scenose, bet ir Hamiltone, Vasagoje bei kituose miestuose Kanadoje ir Amerikoje.

Šia proga reiškiamame nuoširdžią padėką mūsų vadovei mielajai Lilijai už kantrybę, už padovanotus mums valandas, kurių per penkerius metus buvo tikrai daug! Už šviesą, kuri praskaidrino mūsų saulėlydžio dienas...

Maloniai kviečiame mielus mūsų koncertų mylėtojus į penkerių metų sukakties kūrybinį vakarą – jungtinio choro "Daina" ir "Aras" koncertą, vadovaujant muzikei Lilijai Turūtaitėi, kuris įvyks 1997 m. gruodžio 14 d. Toronto Lietuvių Namuose.

Iki malonaus susitikimo!

Sofija Milkevičienė,
"Dainos" choro vadovė

POETO MACKAUS KNYGOS

Galima sakyti – kūrėjo darbai yra tik ledkalnio viršūnė, o ledkalnio didžioji dalis lieka nematoma. Poetas Algimantas Mackus (1932-1964) turėjo gan gausų knygų rinkinį. Išskirtinai jis naudojosi dviem knygom. Pirmoji – tai "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas", išleistas Vilniuje 1954 metais. Nuo didelio vartojimo knyga suplyšo. Knygoje nėra jokių Mackaus įrašų, tik jo parašas ant pirmo puslapio.

Antroji knyga yra Prano Gaidos-Gaidamavičiaus "Išblokštasis žmogus", kuri ne vien tik suplyšo nuo didelio vartojimo. Joje yra daug pabrūkinių ir paaškinimų iš Mackaus rankos. Man regis, kad tos knygos filosofinis egziles aptarimas padarė nepaprastą įtaką Mackaus poetiniam egziles pavaizdavimui.

Saulius Šimoliūnas,
Detroit, MI

DOMEIKAVIEČIŲ RŪPESČIAI

Iš vargo ir gilios negalios Kauno arkivyskupijos Domeikavos Lietuvos kankinių šventovė nelaukta pakliuvo į akligatvį: negalėjo nei statybų tęsti, nei pinigų pasiskolinti. Jam grėsė kalėjimas. Tačiau daugelio maldų, pastangų ir prašymų dėka skubiai buvo ištiestos pagalbos rankos. Domeikaviškiai pagaliau atsigavo: ne tik išmokėtos kai kurios skolos, bet ir pajudėjo iš mirties taško statybos. Laiške rašo šios parapijos klebonas kun. Robertas Skrinškas: "Šiuo metu apskardinti sonai ir tinkuojamos rūšys". Taigi Domeikavos šventovė jau po stogu. Tačiau dar daug ko trūksta: kryžiaus kelio stočių, vargonų, varpų, liturginių drabužių ir kito inventorius. Todėl kuo nuoširdžiausiai dėkoduami visiems, Domeikavos parapijiečiai prašo: padėkite! Vien tikrai su Jūsų, dosnieji broliai lietuviai, pagalba bus įmanoma baigti sunkiai šiais laikais pradėtus statybos ir įrangos darbus. Bet kokius pasiūlymus, planus ir aukas siųsti: kun. R. Skrinškas, Domeikava, LT 4302, Lithuania.

Kun. R. Skrinškas,
parapijos komitetas ir
kun. K. J. Ambrasas, SJ

Perkat ar parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.

Gintautas Tumosa

TEL. 416 769-1616

Nemokamas namų įvertinimas

RE/MAX

West Realty Inc., REALTOR®
1678 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

**Telefonas
416 763-5677**

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į **Walter Dresher (Drešer)**, taip pat naujos automobilių ir namų draudos reikalais; į **Rimą Drešerienę** kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į **Ričardą Drešerį** – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgicijų, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į **Rick Drešerį tel. 416 233-3334**

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Valterį ar Rick Drešerius**

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

Travel Centre

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1997/98

Teiraukitės apie mūsų žemas SUPER SAVING kainas

*** Sutvarkome keliones į visus pasaulio kraštus ***
(Lėktuvų bilietai išrašomi mūsų įstaigoje)

*** Parūpiname kelionės, sveikatos ir lankytojų draudą ***

Skambinkite **Audronei** arba **Leenai**, tel. 416 483-0555 (Toronto)

Tel. (iš kitų Kanados miestų) 1-800-263-7454, faksas 416 440-4179

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ont. M4P 1K1
Registracijos # 02556148

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

◆ 25 metų namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Vilija Valiūskienė,

diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas

SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

ARBA

Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker

Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniški ir įraš
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

HOMELIFE

HomeLife/Realty
One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

TORONTONT

Anapilio žinios

Lapkričio 30, sekmadienį, pradėti antrieji Didžiajai krikščionybės sukakčiai pasiruošimo metai, skiriami Šventajai Dvasiai. Šiems metams Šv. Tėvas yra sukūręs malda, kurią visi skatinami kalbėti per ištisus metus. Tos maldos lietuviškasis vertimas yra padėtas prie visų šventovės durų. Prašome pasiimti. Ši malda bus kalbama kiekvieno sekmadienio Mišiose.

Lapkričio 30, sekmadienį, 9.30 v.r. Mišių metu buvo iškilmingas įvesdinimas visų Sutvirtinimo sakramentui užsiregistravusiųjų.

Lapkričio 28, penktadienį, palaidota a.a. Irena Mickevičienė, 81 m. amžiaus.

Parapijos klebonijoje jau registruojami vaikučiai Pirmajai Komunijai, kuri bus teikiama ateinančių pavasarį, birželio 7 d.

Gruodžio 3, trečiadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje įvyks parapijos tarybos susirinkimas. Visų sekcijų nariai turi dalyvauti.

Gruodžio 5 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių – Šv. Valanda prie ištatytų švenčiausiojo.

Vaiukučių Kalėdų eglutė Anapilyje bus gruodžio 28, sekmadienį, tuoj po 9.30 v.r. Mišių. Registracija prasidės ateinančių sekmadienį.

Naujų metų sutikimui Anapilyje bilietai platinami parapijos salėje. Jūs taipgi galima užsisakyti kitomis dienomis skambinant Reginali Celejewskai tel. 416 231-8832.

Mišios gruodžio 7, sekmadienį, 9.30 v.r. už mūsų parapijos mirusiųs KLK moterų draugijos nares; 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p. p. už a.a. Vytautą Senkų.

Išganytojo parapijos žinios

Mirties prisiminimai – a.a. Marijos Dambarienės (5 metų) ir a.a. Hilijos Lasienės (1 metų) įvyks gruodžio 7 d. per 11.15 v.r. pamaldas mūsų šventovėje.

Lietuvių Namų žinios

Sekmadienio, lapkričio 30, popietėje dalyvavo 222 asmenys. Svečių knygoje pasirašė I. ir K. Andriuskevičiai iš Montrealo, E. ir G. Kauzew iš Rodney, Ont., vysk. Hansas Dumpys iš Čikagos, K. Dubauskas iš Kalgario, A. Gailienė, M. Milkeraitis iš Hamiltono, E. Brazauskienė iš Lietuvos, dr. A. Eidintas iš Otavos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė Birutė Janauskienė.

LN valdybos posėdis – gruodžio 11, ketvirtadienį, 7 v.v.

Gruodžio 3, trečiadienį, 1 v.p.p. seklyčioje šaukiamas LN ligonių lankytojų susirinkimas. Prašome dalyvauti visus ligonių lankymo komiteto narius.

LN valdyba kviečia atsilankyti visus LN darbuotojus, bingio savanorius, moterų, vyrų būrelių narius, socialinės tarnybos narius, kultūrinės komisijos narius bei "Atžalyno" atstovus gruodžio 17, trečiadienį, į kalėdinį pobūvį, kuris įvyks Gedimino menėje. Pradžią 6 v.v.

Naujųjų metų sutikimas – Vyt. Didžiojo menėje. Stalai numeruoti, rezervuojami iš anksto. Bilietai parduodami LN raštinėje, tel. 416 532-3311 arba sekmadienio popietėje.

LN raštinė ir "Lokio" svetainė bus uždarytos 6 v.v. Kiūčių dieną, gruodžio 24, ir Naujų metų išvakarėse – gruodžio 31. LN raštinė nedirbs Kalėdų dienomis – gruodžio 25 ir gruodžio 26 bei Naujų metų dieną sausio 1. Svetainė "Lokys" bus uždaryta Kalėdų ir Naujų metų dienomis.

Kviečiame "Lokio" svetainės lankytojus pasinaudoti pasiūlymu bei pageidavimų dėžute.

Aukos slaugos namams primamas Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, 1753 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Vilniaus radijo laida užsieniui nuo lapkričio 28 d. transliuojama nauju 5880 kHz dažniu. Laikas tas pats – 7 val. v.

Anapilio (Mississauga, Ont.) vaikų darželio mokinukai su savo vedėja AUDRA PAULIONYTE (kairėje) ir jos pavaduotoja LORETA DAUGINIENE tradicinės "Halloween" dienos proga 1997 m. spalio 31 d. aplankę "Tėviškės žiburius"

Prisikėlimo parapijos žinios

Praeitą sekmadienį, lapkričio 30, 10.15 v.r. Mišiose dalyvavo Kretingos pranciškonų tarnybos keturių žmonių grupė, kurią sudarė kun. Gediminas Numgaudis, OFM, Rūta Domarkaitė, Angelė Joknytė ir Andrius Mizgiris. Kun. Gediminas pasakė pamokslą, Angelė giedojo solo ir pravedė giedojimą, o Rūta Mišių pabaigoje kalbėjo apie grupės veiklą. Po Mišių jie susitiko su žmonėmis salėje pokalbiui.

Šis penktadienis, gruodžio 5, mėnesio pirmasis. Pirmasis penktadienis Šv. Valanda ir Mišios vyks 7 v.v. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus.

Šį pirmą mėnesio šeštadienį, gruodžio 6, Gyvojo Rožinio draugija kalba Rožinį 10.30 v.r., o 11 v.r. dalyvauja Mišiose.

Praeitą antradienį, lapkričio 25, palaidotas a.a. Jonas Petrauskas, 81 m. Lietuvis mirė: Elena Slapšinskienė, Vytauto Adomono sesuo; Birutė Janulionienė, Aldono Kuolienės pusseserė; plėšikų nužudyta 86 m. Ona Lukoševičienė, Albinas Mašinauskienės mama ir Danutės Mašinauskaitės senelė.

Su pirmu Advento sekmadieniu prasidėjo Šv. Tėvo Jono Pauliaus II paskelbti Šv. Dvasios metai, kurie yra antrieji besirušiant sutikti 2000 metus.

Kun. Julius Sasnauskas, OFM, lapkričio 28-30 d.d. pravedė uždara susikaupimą moterims. Šį savaitgalį jis praves prieškaldinį susikaupimą Hamiltono, o gruodžio 12-14 d.d. šioj parapijoje.

Trapių vienulių pagaminus vaisinius pyragus šį sekmadienį, gruodžio 7, prie šventovės durų pardavinės "Campaign Life Coalition". Gautas pelnas skiriamas kovai prieš negimusį kūdikį žudydama.

KLK moterų dr-jos šios parapijos skryliaus metinė šventė ir apagė vyks šį sekmadienį, gruodžio 7, po 11.30 v.r. Mišių parodų salėje.

Platinami bilietai į N. metų 'sitikimo pokylį sekmadieniais salėje, o kitu laiku pas V. Tasecką 905 824-4461 ir "Astra Travel" kelionių agentūroje 416 538-1748. Renginį organizuoja specialus komitetas.

Mišios sekmadienį, gruodžio 7: 8.15 v.r. už a.a. Alfonsą Jonušką; 9.15 v.r. už a.a. Juozą Mickevičių; 10.15 v.r. už a.a. Juozą Mačiulį, a.a. Vladą Kobelskį ir a.a. Hilą Lasienę; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

Mokyklos kanklininkės, vadovaujamos Žibutės Janeliūnienės ir Julijos Adamonytės, pasirodė Lietuvių Namuose surengto Mažvydo minėjimo meninėje programoje lapkričio 30 d. Sveikiname jaunas lietuviškas muzikantes, taip uoliai pasirušusias ir gražiai dalyvavusias šiame svarbiame renginyje.

Kalėdų eglutė įvyks Maironio mokyklos patalpose (Our Lady of Peace School) gruodžio 13, šeštadienį, 10.30 v.r. Koncerte pasirodys mokiniai, mokyklos choras, kanklininkės ir skudutininkai. Po programos bus išdalinamos plotkelės, kuriomis mokiniai su savo mokytojomis pasidalins grįžę į klases. Kviečiame visus tėvelius gaušiai dalyvauti Eglutėje.

Lituanistinių kursų vyriausieji studentai kartu su mokytoja Nijole Benotiene gruodžio 6 d. pradės tautosakos rinkimo projektą. Prie šio darbo prisidės Teofilė Kobelskienė, "Vilniaus Manor" parengimų pirmininkė-koordinatė, sutikusi suorganizuoti rūmų gyventojus, kurie savo žiniomis praturtins ir palengvins dainų ir pasakų rinkimo darbą.

Panevėžio Vysk. K. Paltaroko vidurinė mokyklai aukoko: \$50 – J. Staškevičius.

A. a. Albinai Štuopienė mirus, užjausdama sūnų Algį bei artimuosius, J. Rinkūnienė "Tėviškės žiburiams" aukoko \$20.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

ANAPILYJE su orkestru "Vakaras" iš Lietuvos

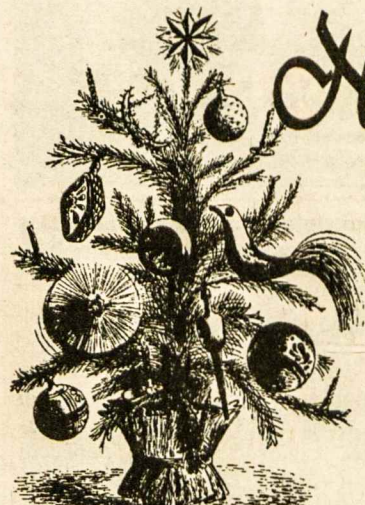
gruodžio 31, trečiadienį, nuo 7 valandos vakaro

- * Šilta vakarienė su vynu 7.30 v.v. punktualiai
- * Šalti užkandžiai po 12 valandos vakaro
- * Nemokamas baras * Šampanas, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto – sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas Reginali Celejewską tel. 416 231-8832.

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

Visus, visus, kviečiame į naujųjų metų sutikimo vakarą

1997 m. gruodžio 31, trečiadienį, 7.30 v.v.

Toronto Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje

(1021 College Str. W., Toronto, Ont.)

Vakaro programoje:

- * Iškilmingos vaišės – šilta vakarienė su vynu ir šampanu; šventinis šaltų užkandžių stalas, veikis baras
- * Muzikinė programa "Ant metų slenksčio" – dalyvauja solistas iš Lietuvos V. Čepkus
- * Šokiai.

Bilietų kaina – \$45. Bilietus galite įsigyti arba užsisakyti tel. pas V. Tasecką 905 824-4461 ir "Astra Travel" (darbo valandomis) – 416 528-1748. Rengėjai

Pašto streiko metu "Tėviškės žiburių" bendradarbiai prašomi savo straipsnius bei korespondencijas siųsti faksu nr. 905 275-6755 arba elektroniniu paštu (E-mail) – tevzib@pathcom.com.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškaldiniame laikotarpyje bus atidaryta nuo lapkričio 16 d., sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis "TŽ" numeris, kuris išeis gruodžio 16 d. Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiamia vėliausiai iki gruodžio 9 d. Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruosti. Yra dvejopi sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką "TŽ". Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išieivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1998 metų sausio 1 dienos paprastu paštu – 42 doleriai, oro paštu – 135 doleriai. Šį pakelimą verčia daryti brangstantios techninės paslaugos, ypač Kanados pašto. Iki šiol "TŽ" oro paštu buvo siuntinėjami už 118 dol. per metus. Tai pati nuostolingiausia laikraščio pozicija, nes vien pašto paslaugos atsieina 112.50 dol. per metus. Dėl to nuo 1998 m. sausio 1 d. "TŽ" leidėjai kviečia savo skaitytojus suprasti esamą būklę ir palankiai priimti prenumeratos pakelimą, padiktuotą dabarties sąlygomis. Norintiems susipažinti su savaitraščiu siunčiama 6 savaitės nemokamai. Susimokantiems prieš sausio 1 d. paliekamos 1997 m. prenumeratų kainos.

Kauno arkivyskupijos vaikų dienos centrams aukoko: \$50 – L. O. Rimkai.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoko: \$100 – A. Gontienė; \$50 – L. Einikienė (a.a. Liudo Einikio mirties metinių proga); \$30 – J. P. Ivanauskai.

A. a. Jono Petrausko atminimui Birutė ir Jonas Aukštaičiai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$25.

A. a. Marytei Raškauskienė mirus, vietoje gėlių Valerija Léverienė "Tėviškės žiburiams" aukoko \$30.

A. a. Igno Pakarnos 2 metų mirties prisiminimui žmona Adelė Pakarnienė "Tėviškės žiburiams" aukoko \$50.

"Volungė" – Toronto lietuvių choras rengia kalėdinio pasirošimo bei muzikos koncertą, pavadintą "Prašyto mums linksma diena". Prie "Volungės" choro prisidės įvairūs solistai bei muzikantai ir jaunimo choras. Koncertas įvyks gruodžio 7, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Visi yra maloniai kviečiami. Įėjimas – \$10 asmeniui; \$5 vaikams.

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba ruošia Kiūčias trečiadienį, gruodžio 24, 12 val. "Vilniaus" rūmų III aukšto menėje. Kalėdines giesmes atliks choras "Daina", vad. muz. L. Turūtaitės. Bilietai gaunami pas T. Kobelskienę – 760-8003, A. Dobienę 769-7550.

Pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo katekizmo 450 m. sukakties minėjimas, pradėtas išvakarėse ekumeninėmis pamaldomis Prisikėlimo šventovėje, įvyko lapkričio 30 d. Lietuvių Namuose, sutraukęs daug tautiečių, kurie aplankė spaudos parodą, pasiklausė paskaitų ir pasigėrėjo menine programa. (Plačiau kt. nr.).

Silvija Vėlavienė, Lietuvos valstybinės Martyno Mažvydo bibliotekos lituanistikos skriaus vedėja, kalbėjusi lietuviškos knygos 450 m. sukakties minėjime, lydimą KLB Toronto apylinkės pirm. D. Garbaliuskienės, gruodžio 1 d. lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir papasakojo apie bibliografinių knygų leidybą, į kurią bando įtraukti kiek galima daugiau išieivijos leidinių.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukoko "Tėviškės žiburiams": \$50 – Stasė ir Mečys Bušinskai; \$35 – Vanda Jasinevičienė ir sūnus Algimantas; \$30 – Irena ir Jim Meiklejohn, Marytė Genčiūnienė, J. K. Dervaičiai ir Genė Kudžmaitė, St. Catharines, Ont.; Aldona Ranonienė; \$25 – Prima ir Bronis Sapliai, Genė ir Eugenijus Kuchalskiai, Birutė ir Jonas Aukštaičiai, Stasė ir Vincas Radzevičiai, Julija Jakaitienė, Ramutė ir Jeronima Pleliniai, Hamilton, Ont.; A. M. Pranevičiai, Irena ir Jonas Nacevičiai, Joana Valiukienė, Bronė Žibienė; \$20 – Albinas ir Marta Radžiūnai, Albina Rimkienė, Hamilton, Ont.; Danutė Vaitiekūnienė, Hamilton, Ont.; Petronėlė ir Jonas Vegeliai, J. Juozaitienė ir dukros Dana ir Alda su šeimomis, Hamilton, Ont.; Vytautas Vaidotas, Adelė Dobienė, Joana ir Vladas Plečkaičiai, Irena Baltakienė ir sūnūs Vitas ir Algis, Birutė Abramaitienė ir dukra Angelė, Jonas Karaliūnas, St. Catharines, Ont.; Jūratė ir Mark Ignatavičiai, Wasaga Beach, Ont.; Vincas ir Juozas Kėžiniai, Hamilton, Ont.; Alfredas Bražys, Gintaras, Linas, Gailutė ir jų šeimos, E. P. Žuliai, Margarita ir Justinas Zubrickai, E. B. Kišonai, Antanas, Stasė Zimnickai ir sūnus Aleksas, E. Girėnienė, Olga ir Jonas Statkevičiai, Rodney, Ont.; \$15 – Genė ir Gintautas Venskaičiai, Genovaitė Sprainaitienė; \$10 – Lieta Einikienė, Ona, Jonas, dukra Vida Dirmantai, Kristina Zutautienė ir sūnūs, Vytautas Montvilas, Pranas ir Marija Šiūliai, Hamilton, Ont.; Elena Činčikienė.

KLB XVI-tosios krašto tarybos trečiosios sesijos suvažiavimas įvyko lapkričio 29 d. Anapilio muziejaus parodų salėje. Programoje buvo: organizaciniai reikalai, simpoziumas – "Ką man reiškia būti Kanados lietuviu?", grupinės diskusijos, pasisakymai ir vaišės. Daugiau kaip pusę aktyviųjų dalyvių sudarė vidurinėsios ir jaunesnės kartos veikėjai.

Tos dienos popietę įvyko ir Kanados lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavimas. (Plačiau kt. nr.).

Dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos ambasadorius Kanada, atvykęs iš Otavos dalyvavo KLB tarybos suvažiavime, įvyksiam Anapilio sodyboje lapkričio 29 d., ir pirmosios lietuviškos knygos 450 m. sukakties minėjime Toronto Lietuvių Namuose lapkričio 30 d.

Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, atvykęs iš Grand Rapids, MI, dalyvavo KLB krašto tarybos suvažiavime lapkričio 29 d., pasveikino jo dalyvius, paliko daug išsamių medžiagos apie IX-tąjį PLB seimą ir ten naujai išrinktos PLB valdybos veiklą bei planus. Svečias taipgi dalyvavo lapkričio 30 d. įvyksiam pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties minėjime, susitiko su Bendruomenės veikėjais. Pirm. V. Kamantas ir ponija Gražina gruodžio 1 d., grįždami namo, sustojo Anapilio sodyboje, aplankė "Tėviškės žiburius", paliko nuotraukų bei kitos medžiagos spaudai, pasimatė su "TŽ" darbuotojais, papasakojo apie bendruomeninę veiklą.

"TŽ" nr. 48 skelbtos žinutės patikslinimas. Aukos "Kovai su vėžio liga Lietuvoje": A. Puterienė Vėlinių proga – \$20; a.a. Audronės Kazanavičienės atminimui pagerbti: A. V. Vaitonai – \$20; a.a. Albinos Štuopienės atminimui pagerbti: \$20 – I. Homonko, V. Homonko, dr. S. E. Čepai, P. Z. Augaičiai, J. Pacevičienė; \$10 – K. Šimša, J. Bigielienė, A. R. Ulbos, L. Dūda, G. Balčiūnienė; \$5 – G. Kaulienė, L. Stosiūnas, V. Laugalis. Visus aukotojus, aukų rinkėjus sveikina ir prašo Aukščiausiojo palaimos bei ramybės ses. Nijolė Sadūnaitė. M.P.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalysų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

MONTREALQUE

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, sutiko aplankyti Aušros Vartų parapiją 1998 m. gegužės 10 d. ir teikti Sutvirtinimo sakramentą bei Pirmąją Komuniją.

Kariuomenės šventė paminėta lapkričio 23 d. Aušros Vartų parapijoje. Mišias šventovėje už žuvusių karių aukoją kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, ir kun. J. Lipski. Šauliai dalyvavo su vėliavomis. Buvo padėtas vainikas prie garbės lentos žuvusiems už Lietuvos laisvę. Per pamaldas giedojo parapijos choras, vad. muz. Lavrenti Djintcharadze, ir Montrealo vyrų dainos vienetas, vad. muz. Aleksandro Stankevičiaus. Kun. K. Ambrasas pasakė šiai progai pritaikytą pamokslą. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

Šventės minėjimas buvo tęsimas parapijos salėje. Čia suėjo beveik visi pamaldų dalyviai. Šventei iškilmingumo teikė iš Otavos atvažiavęs Lietuvos ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas su žmona Birute, sūnumi Donatu ir dūkrele Monika. Taip pat dalyvavo ir visi trys Lietu-

vos karininkai, besimoką prancūzų kalbos St. Jean, Que. kariuomenės bazėje: kpt. Petras Milašius, vyr. ltn. gyd. Alvydas Grauzdė ir vyr. ltn. Jurgis Zutautas.

Programą sklandžiai pravedė Aldona Vaičekauskienė, pakviesdama įnešti vėliavas, sugiedoti "O, Canada" ir tylos minutę pagerbti žuvusių karių. Su trumpomis kalbomis ir sveikinimais buvo iškviesti ambasadorius ir visi trys karininkai. Tarp kalbų skambiomis dainomis pasirodė Montrealo vyrų dainos vienetas, vad. muz. A. Stankevičiaus. Oficialioji dalis baigta Tautos himnu ir vėliavų išnešimu. Sekė "cepelinių" pietūs su kava ir pyragais. Šventę rengė LK Mindaugo-Neringos šaulių kuopa.

Lituanistinė mokykla smarkiai ruošia idomią programą Kalėdų eglutei, kuri įvyks gruodžio 14 d. Aušros Vartų parapijoje. Mokytojai ir mokiniai 10 val. dalyvaus Mišiose, o 12 val. bus kalėdinės eglutės programa, Kalėdų senelis ir loterija bei vaišės. Visuomenė kviečiama gaušiai atsilankyti. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitelravimas neįpareigoja apsidrausti.

Po poeto HENRIKO NAGIO mirties metinių paminėjimo Anapilyje – "Tėviškės žiburių" redakcijos atstovė RAMUNĖ SKALAITĖ-JONAITIENĖ ir "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorė BIRUTĖ NAGIENĖ. Nuotr. A. Kazlauskienės

Įvairios žinios

Vokietijos TV programos žurnalas "Fernsehen Woche", 44 nr. (1997) Carsten Schuldt spalvotomis iliustracijomis papildytame straipsnyje rašo apie kanadietę Birutę Galdikaitę, vienintelę mokslininkę, labai artimai susipažinusią su orangutanų gyvenimu Borneo ir Sumatros salų džiunglėse, kuriose ji porą dešimtmečių stebėjo tas dideles "žmogines" beždžiones.

Šalia mokslinkės nuotraukos išspausdinti trys klausimai, į kuriuos ji atsakydama teigė, kad žmogaus ir orangutango biologinis panašumas gali būti vertinamas 98%, kad prieš 10 milijonų metų išsivystymas pradėjęs skirtis. Orangutangas – daugiau kaip mūsų pusbroli, jaučiantis mokslinkę. Į klausimą, kodėl "žmonių" beždžionių tyrinėtojos yra daugiausia moterys, B. Galdikaitė atsakė, kad moterys esančios jausmingesnės, dėl tos priežasties ir ji pati į Borneo salą nukeliavusi.

Straipsnyje nepaminėta, kad mokslinkė yra lietuvaitė iš Toronto. Žurnalas iškarpa atsiuntė Le. Kro.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusrūpiams. Paripinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joana Bubulienė.

VIENTELĖ PROGA Šiaurės Amerikoje leisti arba leidžiamai pagrindiniai žurnalai, surišti į knygas. Pageidaujama dovana tėvynei. Esant reikalui, pasiūlyti nurodytu adresu. Kaina pagal susitarimą. Rašyti: Knygų rėškla "Samogitija". Žiūr. skelbimą "Tėviškės žiburiuose".

Pasirūpinkite antrine tarnyba – nematoma, kur galima slapta! Atmerkite akis ir apsidairykite, ar kur nors žmogus nėra reikalingas truputį laiko, truputį dalyvavimo, truputį draugystės, truputį globos. Galbūt jis yra vienišas, nusiminęs, ligonis, nelaimingas, kuriam tu gali padėti. Galbūt senelis, o gal vaikas. Nenusigąsk, jei reikės laukti ar bandyti. Būki pasirušęs ir nesekmei (Albert Schweitzer).

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausias statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-8628 416 609-5108 (pager).